

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W WOLSZTYNIE**

**STAN SANITARNY
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU WOLSZTYŃSKIEGO W 2015 ROKU**

LUTY 2016

Spis treści.....	str. 1
1.Charakterystyka powiatu.....	str.3
1.1 Położenie geograficzne	str.3
1.2. Sytuacja demograficzna	str.3
2.Warunki zdrowotne środowiska bytowania człowieka	str.4
2.1. Obiekty komunalne.....	str.4
2.1.1. Zaopatrzenie ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze	str.4
2.1.2. Kąpieliska naturalne i baseny sztuczne.....	str.6
2.1.3. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej.....	str.8
2.1.3.1. Lecznictwo zamknięte.....	str.9
2.1.3.2. Lecznictwo otwarte.....	str.9
2.1.3.3. Domy Pomocy Społecznej	str.13
2.1.3.4. Ustępy publiczne i ogólnodostępne.....	str.13
2.1.3.5. Hotele, Motele, Pensjonaty.....	str.14
2.1.3.6. Obiekty wczasowo-turystyczne.....	str.15
2.1.3.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług.....	str.15
2.1.3.8. Dworce i stacje kolejowe.....	str.16
2.1.3.9. Inne obiekty użyteczności publicznej.....	str.16
2.1.3.10. Transport.....	str.17
2.2. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych.....	str.18
2.2.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych.....	str.20
2.2.2. Wnioski.....	str.21
2.3. Higiena środowiska pracy.....	str.23
2.3.1. Czynniki rakotwórcze.....	str.24
2.3.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny.....	str.24
2.3.3. Szkodliwe czynniki biologiczne.....	str.25
2.3.4. Choroby zawodowe.....	str.25
2.3.5. Środki zastępcze.....	str.25
2.4. Obiekty nauczania i wychowania.....	str.26
3. Sytuacja epidemiologiczna.....	str.31
3.1. Zakażenia i zatrucia pokarmowe.....	str.31
3.2. Gruźlica.....	str.31

3.3. Wirusowe zapalenie wątroby.....	str.31
3.4. Choroby zakaźne wieku dziecięcego.....	str.32
3.5. Grypa.....	str.32
3.6. Neuroinfekcje.....	str.32
3.7. Inne choroby zakaźne.....	str.32
3.8. Zapobieganie wściekliznie.....	str.33
3.9. Szczepienia ochronne.....	str.33
4. Działalność oświatowo-zdrowotna.....	str.34
4.1. Działania ogólnopolskie.....	str.35
4.1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę”.....	str.35
4.1.2. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce...str.37	
4.1.2.1. Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”.....	str.39
4.1.2.2. Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”.....	str.40
4.1.2.3. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę”.....	str.42
4.1.2.4. Światowy Dzień bez Tytoniu.....	str.43
4.1.3. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.....	str.47
4.1.4. Profilaktyka HIV/AIDS.....	str.52
4.2. Działania wojewódzkie.....	str.54
4.2.1. Program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”.....	str.54
4.2.2. Projekt „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”.....	str.56
4.3. Inne działania realizowane w 2015 r.....	str.57
4.4 Współpraca z innymi instytucjami	str.59
5. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	str.61
6. Podsumowanie.....	str.62

1. Charakterystyka powiatu

1.1. Położenie geograficzne

Powiat wolsztyński leży w południowo-zachodniej części Wielkopolski i jest powiatem zewnętrznym. Zajmuje 680 km² co stanowi 2,4% powierzchni województwa wielkopolskiego.

Sąsiaduje z 7 powiatami.

Są to 4 powiaty województwa wielkopolskiego:

- nowotomyski
- grodziski
- kościański
- leszczyński

oraz 3 powiaty województwa lubuskiego:

- wschowski
- nowosolski
- zielonogórski

1.2. Sytuacja demograficzna

Powiat zamieszkuje 56 346 osób.

Powiat wolsztyński składa się z 3 gmin:

- Wolsztyn-gmina miejsko-wiejska, największa o powierzchni 249,64 km²
- Przemęt-gmina wiejska o powierzchni 225,33 km²
- Siedlec-gmina wiejska o powierzchni 205,06 km²

Liczba ludności w poszczególnych gminach

Gmina	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
WOLSZTYN	29722	15188	14534
PRZEMĘT	14068	7011	7057
SIEDLEC	12537	6362	6175
RAZEM	56327	28561	27766

Liczba mieszkańców w powiecie nieznacznie spadła w stosunku do 2014 roku i nadal liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn.

Przeważająca część mieszkańców zamieszkuje na terenach wiejskich – 43 426 osób, co stanowi 77,1 % ogółu ludności.

2. Warunki zdrowotne środowiska bytowania człowieka

2.1. Obiekty komunalne

2.1.1. Zaopatrzenie ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze

W 2015 roku obiekty wodne podzielono na obiekty objęte monitoringiem (wodociągi miejskie, wiejskie i zakładowe) oraz obiekty objęte nadzorem (wodociągi lokalne i inne studnie).

Liczbę kontroli w obiektach wodnych w roku 2015 przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

Nadzór nad obiektami wodnymi

NAZWA OBIEKTU	LICZBA OBIEKTÓW NADZOROWANYCH	LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI
1. wodociągi objęte monitoringiem:		
-o wydajności < 100 m ³ /24h	3	3
- o wydajności od 100 do 1000 m ³ /24h	9	9
- o wydajności od 1000 do 10000 m ³ /24h	1	1
2. wodociągi objęte nadzorem sanitarnym:		
- studnie publiczne	0	0
- inne studnie	1	1
- wodociągi lokalne	9	9

Wodociągi o wydajności 1000-10000 m³/24h

W 2015 roku kontrolą objęto wodociąg miejski w Wolsztynie. W stosunku do roku 2014 ilość wodociągów w tej grupie nie uległa zmianie. Stan sanitarno - higieniczny i techniczny ujęcia wody, strefy ochrony bezpośredniej ujęć oraz stacji uzdatniania we Wroniawach - dobry. Jakość wody przeznaczona do spożycia przez ludzi odpowiadała wymaganiom bakteriologicznym i fizykochemicznym.

Łącznie pobrano 27 prób.

Wodociągi o wydajności 100-1000 m³/24h

W 2015 roku kontrolą objęto 9 wodociągów. W stosunku do roku 2014 ilość wodociągów w tej grupie nie uległa zmianie. Woda z wodociągu wiejskiego Siedlec była kwestionowana ze względu na przekroczenie dopuszczalnych wartości parametru fizykochemicznego - manganu. W związku z powyższym w roku 2015 została wydana decyzja przedłużająca na warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia, w której producent został zobowiązany do podjęcia działań naprawczych w celu poprawy jakości wody w terminie do 31 maja 2015 r. Jakość wody uległa poprawie i odpowiada obowiązującym przepisom.

Pozostałe wodociągi podawały wodę do spożycia przez ludzi odpowiadającą wymaganiom bakteriologicznym i fizykochemicznym. Stan sanitarno - higieniczny i techniczny ujęć wody, stref ochrony bezpośredniej ujęć oraz stacji uzdatniania wody - dobry. Łącznie pobrano 48 prób.

Wodociągi o wydajności <100 m³/24h

Monitoringiem objęto 3 wodociągi produkujące mniej wody niż 100 m³/24h. W stosunku do roku 2014 ilość wodociągów w tej grupie nie uległa zmianie. Podają one wodę przydatną do spożycia przez ludzi pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym. Stan sanitarno - higieniczny i techniczny ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody - dobry. Łącznie pobrano 8 prób.

Wodociągi lokalne, studnie publiczne, inne studnie

W 2015 roku nadzorem objęto 10 obiektów. Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny urządzeń wodnych zaopatrujących mniejsze grupy ludności (wodociągi lokalne i studnie), produkujących wodę do spożycia był dobry. Jakość wody z objętych nadzorem

wodociągów lokalnych oraz ze studni była stabilna pod względem bakteriologicznym. Natomiast pod względem fizykochemicznym w 3 wodociągach lokalnych w Osłoninie, Kaszczorze i Wilczu stwierdzono niewielkie przekroczenia parametru mętności, które powodowały zmiany organoleptyczne wody, ale nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi. Łącznie pobrano 13 prób.

Ogółem we wszystkich obiektach wodnych zaopatrujących mieszkańców powiatu wolsztyńskiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przeprowadzono 23 kontrole. Łącznie pobrano 96 prób wody (w tym 61 próby w ramach monitoringu kontrolnego, 13 prób w ramach monitoringu przeglądowego oraz 22 próby z nadzoru).

2.1.2. Kąpieliska naturalne i baseny sztuczne

Ocena sanitarna wód powierzchniowych (miejsca wykorzystywane do kąpieli)

Na terenie powiatu wolsztyńskiego nie zostały zorganizowane kąpieliska. Nadzorem objęto 8 miejsc wykorzystywanych do kąpieli. Organizatorzy tych miejsc ustalili przed sezonem turystycznym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogram pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych. Próby zostały pobrane przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego oraz 1 raz w trakcie jego trwania. Jakość wody odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie przeprowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2011 r. Nr 86, poz. 478).

W trakcie sezonu występowały silne zakwity glonów. Wydawano na bieżąco stosowne komunikaty i umieszczano je na stronie internetowej powiatowej stacji.

W trakcie sezonu letniego przeprowadzono 8 kontroli miejsc wykorzystywanych do kąpieli. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy miejsc, plaż oraz sanitariatów i przebieralni w dniu kontroli nie budził poważniejszych zastrzeżeń.

Ocena sanitarna basenów kąpielowych

W roku 2015 kontrolą objęto 5 basenów - 2 odkryte i 3 kryte. Basen odkryty, który znajduje się na terenie ośrodka Dydaktyczno - Sportowego AWF Wrocław w Olejnicy napełniany jest wodą wodociągową z wodociągu wiejskiego Sączkowo w obiegu zamkniętym. Przeprowadzona kontrola wykazała, że obiekt utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 8 prób wody.

Basen odkryty w Buczu napełniany jest wodą wodociągową z wodociągu wiejskiego Poświętno. Obiekt w trakcie sezonu utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Teren wokół utrzymany w czystości. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 8 prób wody.

Basen kryty w Karpicku znajduje się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „U Karola”. Obiekt został skontrolowany. Stan sanitarno-techniczny basenu nie budził zastrzeżeń. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 6 prób wody. Jakość wody w basenie była stabilna i odpowiadała obowiązującym przepisom.

Basen rehabilitacyjny kryty zlokalizowany jest na terenie Szkoły Podstawowej nr 4 w Wolsztynie. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektu - dobry. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 23 próby.

Pływalnia w Wolsztynie przy ulicy Komorowskiej utrzymana jest w dobrym stanie sanitarno - technicznym. Podczas kontroli przeprowadzonej w miesiącu kwietniu nie stwierdzono nieprawidłowości. Hala basenowa z nieckami basenowymi, zapleczem sanitarnym oraz pomieszczeniami towarzyszącymi utrzymana czysto. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 84 próby. Na przełomie sierpnia i września pływalnia była nieczynna z powodu przerwy technicznej (wymiana wody, czyszczenie niecek basenowych, filtrów, generalne sprzątanie hali basenowej, sauny i pomieszczeń towarzyszących, przegląd zjeżdżalni przez profesjonalną firmę).

W 2015 roku przeprowadzono 5 kontroli ww. obiektów, pobrano 129 prób bakteriologicznych wody do badań laboratoryjnych.

W 3 basenach okresowo jakość wody nie odpowiadała wymaganiom bakteriologicznym. Po przeprowadzonej dezynfekcji jakość wody uległa poprawie.

2.1.3.Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Liczbę obiektów i liczbę przeprowadzonych kontroli za rok 2014 przedstawia tabela:

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Nazwa obiektu	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba przeprowadzonych kontroli
Zakłady Opieki Zdrowotnej	31 było 32	72
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i lekarzy dentystów 13	77 było 80	65
Inne obiekty świadczące usługi medyczne nie będące ZOZ-ami 13 było 14	5 było 6	5
Indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych		
Ustępy publiczne i ogólnodostępne	26 było 25	18
Domy Pomocy Społecznej	2	2
Hotele, Motele, Pensjonaty	12 było 13	13
Obiekty wczasowo- turystyczne	32 było 30	30
Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne, tatażu i odnowy biologicznej	86 było 83	58
Dworce autobusowe	0	0
Dworce i stacje kolejowe	1	1
Inne obiekty użyteczności publicznej	94 było 93	39
Transport	-	12

2.1.3.1. Lecznictwo zamknięte

Na terenie działania PSSE w Wolsztynie znajduje się 1 oddział szpitalny w Siekowie. W stosunku do roku 2014 funkcjonalność placówki nie uległa zmianie.

Nieprawidłowości dot. stanu technicznego obiektu zostały ujęte w programie dostosowawczym szpitala w Kościanie, zatwierdzonym przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (decyzja z dnia 24 stycznia 2012 r.).

Oddział szpitalny zlokalizowany jest w obiekcie zabytkowym na terenie parku, co dodatkowo utrudnia dostosowanie budynku do wymagań rozporządzenia. Do oddziału przyjmowani są tylko pacjenci z lekkimi stanami depresyjnymi, lękowymi oraz nerwicami. Jest to oddział bez części dozorowanej - oddział otwarty.

Obiekt zaopatrywany jest w wodę z wodociągu wiejskiego Sączkowo - dobrej jakości. Gospodarka odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi (infekcyjnymi) prawidłowa. Ścieki odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego.

Uchybienia dot. stanu sanitarnego pomieszczeń oddziału stwierdzone podczas kontroli w dniu 18 marca 2015 r. ujęte zostały w piśmie z art. 30 o PIS i wykonane w całości jeszcze przed uzgodnionym terminem.

Czystość bieżąca pomieszczeń, urządzeń i sprzętu zachowana. Drobne prace malarskie i remontowe prowadzone są na bieżąco.

Oddział zlokalizowany jest w parku o dużej powierzchni. Na terenie parku znajdują się: miejsca wypoczynku, ścieżki spacerowe, staw rybny, drzewa, roślinność ozdobna. Teren utrzymany jest w odpowiednim stanie sanitarno - technicznym i porządkowym.

2.1.3.2.Lecznictwo otwarte

Nadzorem sanitarnym objęto ogółem 125 obiektów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym praktyki zawodowe:

- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej - 1
- podmioty wykonujące działalność leczniczą, ambulatoria - 29 było 30
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz inne objekty
- świadczące usługi medyczne nie będące zoz - 82 było 86 (zlikwidowano 3 indywidualne praktyki lekarskie i 1 podmiot z grupy inne)
- indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych - 13 było 14 (zlikwidowano 1 indywidualną specjalistyczną praktykę pielęgniarek).

Przeprowadzono 77 kontroli obiektów wykonujących działalność leczniczą i obiektów świadczących usługi medyczne, 65 kontroli gabinetów indywidualnych i 13 gabinetów praktyk pielęgniarek i położnych, w tym pielęgniarek w środowisku nauczania i wychowania.

Liczba pism z art. 30 o PIS - 0

Liczba decyzji - 15 (2 opinie sanitarne i 13 decyzji płatniczych)

Liczba mandatów (kwota) - 2 (800,00 zł)

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach:

w poradni stomatologicznej:

a) w zakresie higieny komunalnej

- niezachowana czystość bieżąca,
- nieprawidłowo przechowywana odzież ochronna i osobista personelu - brak szafy na odzież,
- nieprawidłowo przechowywane odpady medyczne na stanowisku pracy - dłużej niż pozwalają na to właściwości odpadów medycznych,
- nieprowadzenie monitoringu w urządzeniu chłodniczym, w którym przechowywane są odpady medyczne - brak termometru,
- nieprawidłowo przechowywany sprzęt wielokrotnego użycia stosowany do utrzymania czystości,
- brak oznakowania lokalu zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

b) w zakresie epidemiologii

- nieprawidłowo przeprowadzana dezynfekcja narzędzi - narzędzia wielokrotnego użycia pozostawione w środku dezynfekcyjnym z dnia poprzedniego tj. 16 godzin,
- nieprawidłowo składowane użyte kątnice stomatologiczne - po ostatnim pacjencie pozostawione brudne, zainstalowane w unicie z dnia poprzedniego,
- postępowanie przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych niezgodne z zatwierdzonymi procedurami.

Za stwierdzone nieprawidłowości właściciel zakładu ukarany został mandatem karnym w wysokości 500,00 zł. Podczas następnej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarny uległ poprawie, a postępowanie przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych prowadzone było zgodnie z procedurami.

c) w placówce poz:

- nieprowadzenie monitoringu w urządzeniu chłodniczym, w którym przechowywane są odpady medyczne - temperatura w dniu kontroli 13°C,

- nieprawidłowo przechowywany sprzęt wielokrotnego użycia stosowany do utrzymania czystości – brak pomieszczenia porządkowego, sprzęt przechowywany w kotłowni,
- brak oznakowania lokalu zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Za stwierdzone nieprawidłowości właściciel zakładu został ukarany mandatem karnym w wysokości 300,00 zł. Kontrola przeprowadzona w miesiącu listopadzie wykazała, że stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte, a postępowanie podczas udzielania świadczeń było prawidłowe.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku 2015 w podmiotach wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu wolsztyńskiego stwierdzono, że program dostosowawczy był realizowany w 6 zakładach:

- „Maks - Med” Sp. z o. o. Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Specjalistycznych Poradni Lekarskich Wolsztyn, ul. Poznańska 32 (zamontowano windę, wyremontowano i urządzono toalety dla osób niepełnosprawnych, szatnię dla personelu wraz z węzłem sanitarnym, pomieszczenie na odpady medyczne, pomieszczenie socjalne, toalety dla personelu, wymieniono podłogi w korytarzu komunikacyjnym oraz wyremontowano schody).
- Ośrodek Zdrowia w Belęcinie (wyremontowano gabinet stomatologiczny, sterylizatornię, urządzono prawidłowo ciąg technologiczny, pomieszczenie na odpady medyczne, pomieszczenie gospodarcze, szatnię dla personelu oraz wymieniono stolarkę drzwiową, pomalowano ściany i sufity).
- NZOZ Ośrodek Zdrowia w Mochach (pomalowano ściany i sufity w poczekalni dla dzieci chorych, gabinecie zabiegowym, punkcie szczepień oraz usprawniono wentylację mechaniczną w pomieszczeniach sanitarnych).
- Poradnia Stomatologiczna „Mario-Dent” w Kopanicy. Poradnię przeniesiono z OZ w Belęcinie do wyremontowanych pomieszczeń przy OZ w Kopanicy (wymieniono sprzęt i urządzenia).
- NZOZ Poradnia Stomatologiczna „Multident” Wolsztyn, ul. Doktora Kocha 20 (urządzono i wydzielono w 2 gabinetach miejsce na sterylizatornię narzędzi wielokrotnego użycia z zachowaniem ciągu technologicznego, pomalowano ściany i sufity w gabinetach, pomalowano klatkę schodową oraz poczekalnię, urządzono rejestrację).

- NZOZ Centrum Dermatologii, Alergologii i Medycyny Estetycznej Wolsztyn, ul. 5 Stycznia 44 (utworzono i urządzono gabinet stomatologiczny w ramach pomieszczeń należących do zarejestrowanej działalności, pomalowano ściany i sufity w poczekalni i gabinecie lekarskim).

W roku sprawozdawczym w pozostałych placówkach objętych nadzorem prowadzone były jedynie drobne prace malarskie i remontowe, wymieniono sprzęt i wyposażenie. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Każda placówka ma opracowane i wdrożone procedury: higienicznego mycia rąk; mycia i dezynfekcji urządzeń, sprzętu medycznego; postępowania po ekspozycji; sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń oraz raporty kontroli wewnętrznej dot. zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 100, poz. 645, 646) oraz raport z bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie zranień ostrymi narzędziami w trakcie wykonywania czynności medycznych. Prowadzony jest również rejestr chorób zakaźnych.

Na terenie instytucji przestrzega się Ustawy z dnia 19 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 298).

Odpady komunalne, medyczne niebezpieczne i nieczystości płynne składowane i odprowadzane prawidłowo. Obiekty zaopatrywane w wodę do spożycia przez ludzi dobrej jakości.

2.1.3.3.Domy Pomocy Społecznej

Liczba obiektów - 2

Liczba przeprowadzonych kontroli - 2

Liczba pism z art. 30 o PIS – 0

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów - 0

W roku 2015 objęto nadzorem 2 domy pomocy społecznej. W stosunku do roku 2014 liczba placówek nie uległa zmianie.

Obiekty zaopatrywane są w wodę dobrej jakości. Odpady komunalne i niebezpieczne (infekcyjne) składowane były prawidłowo, nieczystości płynne odprowadzane do kanalizacji.

Placówki spełniają standardy określone w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964).

Teren wokół domów pomocy społecznej utrzymany był w dobrym stanie sanitarno - technicznym i porządkowym, z nasadzoną roślinnością ozdobną.

2.1.3.4. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Liczba obiektów - 5 + 4 kontenerowe + 17 ogólnodostępnych było 16

Liczba przeprowadzonych kontroli - 18

Liczba decyzji - 0

Liczba pism z art. 30 o PIS - 0

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów - 0

Stan sanitarno - techniczny kontrolowanych obiektów w roku sprawozdawczym był dobry. W stosunku do roku 2014 liczba ustępów uległa zmianie.

Powstała toaleta na stacji paliw w Kębłowie.

Toalety na terenie miasta wyposażone są w umywalki z wodą bieżącą zimną i ciepłą, są skanalizowane, sprawowany jest stały nadzór. Szalety oraz otoczenie utrzymane w należytym porządku i czystości. Ściany i podłogi zmywalne wyłożone glazurą ceramiczną. Zapas środków myjących i dezynfekcyjnych wystarczający.

Cztery ubikacje kontenerowe i jedna stała są skanalizowane, czynne tylko w okresie letnim.

Ustępy ogólnodostępne to ustępy wykorzystywane dla potrzeb mieszkańców, turystów, ludzi korzystających z parkingów miejskich oraz osób biorących udział w obrzędach chowania zmarłych. Pozostałe toalety objęte kontrolą zlokalizowane są w obiektach użyteczności publicznej dla klientów i interesantów.

2.1.3.5. Hotele, Motele, Pensjonaty

Liczba obiektów - 12 było 13 (zlikwidowano 1)

Liczba przeprowadzonych kontroli - 12

Liczba pism z art. 30 o PIS - 0

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów - 0

W stosunku do roku 2014 liczba placówek uległa zmianie. Zlikwidowano hotel w Wolsztynie Hotel „Pałac Wolsztyn” ul. Drzymały 4.

Objęte nadzorem obiekty zaopatrywane są w wodę dobrej jakości. Nieczystości stałe i płynne składowane i odprowadzane prawidłowo.

Pokoje utrzymane były w należyтым stanie sanitarnym, wyposażone w podstawowy sprzęt i meble oraz łazienki. W 5 obiektach bielizna pościelowa prana była we własnych pralniach, w pozostałych w pralniach usługowych. Bielizna brudna i czysta składowana prawidłowo. Środki czystości i dezynfekcyjne w wystarczającej ilości, przechowywane były wraz ze sprzętem w składziku porządkowym.

W kontrolowanych obiektach zlokalizowane są sale konferencyjne, audiowizualne, lokale gastronomiczne (restauracje, puby), zakłady odnowy biologicznej (jacuzzi, sauna, siłownia, basen), kręgielnie (bowling) oraz stadion sportowy.

Drobne prace malarskie, remontowe, naprawcze i modernizacyjne prowadzone są na bieżąco.

Poinformowano o obowiązku dbania o odpowiednią jakość zdrowotną wody ciepłej w instalacji wewnętrznej placówek oraz zwracano uwagę na potrzebę badań wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju legionella.

W placówkach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i przestrzegane są zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Teren wokół obiektów utrzymany czysto.

2.1.3.6. Obiekty wczasowo – turystyczne

Liczba obiektów - 32 było 30

Liczba obiektów skontrolowanych - 30

Liczba przeprowadzonych kontroli - 30

Liczba pism z art. 30 o PIS - 0

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów - 0

W stosunku do roku 2014 liczba placówek uległa zmianie. Powstało pole domków rekreacyjno-turystycznych „Słoneczko” w Wieleniu, ul. Biwakowa 3 oraz pokoje gościnne do wynajęcia w sezonie turystycznym w Wieleniu, ul. Polna 17.

Stan sanitarny objętych kontrolą obiektów nie budził zastrzeżeń.

Placówki zaopatrywane są w wodę bieżącą ciepłą i zimną, nieczystości płynne odprowadzane do sieci kanalizacyjnych lub zbiorników bezodpływowych. Odpady komunalne składowane w kontenerach, a następnie odbierane przez specjalistyczne firmy.

Zespoły higieniczno-sanitarne zlokalizowane przy pokojach zaopatrzone są w środki higieniczne (mydło, papier toaletowy). Natomiast dla wczasowiczów korzystających z kempingów bez łazienek udostępnione były zespoły higieniczno-sanitarne ogólnodostępne. Nie stwierdzono obecności owadów i gryzoni.

Teren wokół ośrodków wypoczynkowych i pól jest oświetlony i ogrodzony, wyposażony w dostateczną liczbę koszy na odpadki stałe, utrzymany czysto.

2.1.3.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług

Liczba obiektów - 86 były 83 (zlikwidowano 4, powstało 7)

Liczba obiektów skontrolowanych - 58

Liczba przeprowadzonych kontroli - 58

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów (kwota) - 1 (100,00 zł)

W roku sprawozdawczym w jednym zakładzie stwierdzono:

- nieprawidłowo prowadzoną dezynfekcję narzędzi fryzjerskich wielokrotnego użycia,
- nieprawidłowo składowaną bieliznę brudną.

Za stwierdzone nieprawidłowości właściciel zakładu ukarany został mandatem karnym w wysokości 100,00 zł i zobowiązany do usunięcia uchybień w terminie natychmiastowym.

Stan sanitarny i techniczny pozostałych obiektów nie budził poważniejszych zastrzeżeń. Właściciele zakładów poprawiają aranżację wnętrz oraz przeprowadzają szereg remontów i modernizacji.

Gospodarka odpadami, procesy dezynfekcji, sterylizacji, dobór środków myjących i dezynfekcyjnych prowadzony prawidłowo. Otoczenie zakładów utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

2.1.3.8.Dworce i stacje kolejowe

Liczba obiektów - 1

Liczba obiektów skontrolowanych - 1

Liczba przeprowadzonych kontroli - 1

Liczba pism z art. 30 o PIS - 0

Liczba decyzji - 0

Liczba mandatów - 0

W stosunku do roku 2014 liczba nie uległa zmianie.

Stacja kolejowa w Tuchorzy składa się z peronu oraz poczekalni. W bieżącym roku zagospodarowano zielenią peron, wybialkowano płot oraz krawędź peronu, ustawiono kosze na odpadki. Kosze opróżniane są codziennie przez personel kolei.

Stan sanitarny placówki nie budził zastrzeżeń.

2.1.3.9.Inne obiekty użyteczności publicznej

Liczba obiektów - 94 było 93 (apteki, domy kultury, cmentarze, zakłady pogrzebowe, zakłady pralnicze, magiel, stacje paliw, przystanki PKS, parkingi, targowiska, stadiony, tereny rekreacyjne)

Liczba obiektów skontrolowanych - 39

Liczba przeprowadzonych kontroli - 39

Liczba decyzji- 0

W roku sprawozdawczym powstała stacja paliw w Wieleniu.

Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej był zadawalający. Właściciele obiektów oraz terenów objętych kontrolą sukcesywnie podnoszą standard zakładów przeprowadzając modernizację i bieżące remonty oraz poprawiając ich aranżację.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w piśmie z art. 30 ustawy o PIS, z dnia 5 grudnia 2013 r. stan sanitarno-techniczny Wolsztyńskiego Domu Kultury uległ poprawie. Przeprowadzono generalny remont sali widowiskowej (na 250 miejsc): wymieniono podłogi,

wykładziny dywanowe, fotele, nagłośnienie, schody prowadzące na balkon, instalację grzewczą, wentylacyjną, elektryczną, zainstalowano czujniki ppoż. Wyremontowano też toalety dla kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych, korytarz komunikacyjny z szatnią oraz podjazd dla niepełnosprawnych.

Gospodarka wodno - ściekowa w objętych kontrolą placówkach oraz gospodarowanie odpadami było prawidłowe.

Teren wokół obiektów utwardzony, utrzymany w należyтым stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

2.1.3.10.Transport

Liczba skontrolowanych pojazdów, ogółem - 12

Liczba skontrolowanych autobusów komunikacji publicznej - 5

Liczba samochodów do przewozu zwłok i szczątków - 6

Liczba samochodów do przewozu bielizny – 1

W roku 2015 objęto kontrolą 5 pojazdów komunikacji publicznej (4 autobusy i 1 bus) używanych do przewozu osób.

W 3 skontrolowanych pojazdach stwierdzono zły stan sanitarno - techniczny: brudne i zniszczone fotele oraz pojemniki na nieczystości stałe bez worków jednorazowego użytku; brudne zaśmiecone podłogi, resztki potłuczonego szkła pod siedzeniami w tylnej części autobusu.

Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osób korzystających z ww. środków transportu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wolsztynie powiadomił o wynikach kontroli organ wydający koncesję na tego typu usługi oraz zalecił właścicielowi przedsiębiorstwa podjąć w terminie natychmiastowym działania naprawcze w celu poprawy stanu sanitarno - higienicznego i technicznego pojazdów.

Stan sanitarny pozostałych pojazdów objętych kontrolą nie budził zastrzeżeń.

2.2. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnieniowych

W czasie okresu sprawozdawczego nadzorem objęto 798 obiektów.

Spośród ogólnej liczby obiektów najliczniejszą grupę stanowiły:

- sklepy spożywcze - 232
- środki transportu - 138

- zakłady małej gastronomii - 85
- zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego - 67
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, bary) - 52
- inne wytwórnie żywności - 62
- inne obiekty obrotu żywnością - 60
- obiekty ruchome i tymczasowe - 24
- magazyny hurtowe - 21
- piekarnie - 12
- ciastkarnie - 10
- automaty do lodów - 7
- przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe - 6
- kioski spożywcze - 6
- zakłady garmażeryjne - 3

Rodzaj obiektów	2015 r.	2014 r.
Zakłady produkcji żywności	102	72
Zakłady obrotu żywnością	343	320
Restauracje	52	46
Zakłady małej gastronomii	85	85
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	67	65
Środki transportu żywności	138	107
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	11	8
Miejsca obrotu kosmetykami	3	3

W 2015 r. przeprowadzono 708 kontroli i rekontroli, na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 342 obiekty, z czego ocenę negatywną otrzymało 6 obiektów. W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 591 decyzji:

- 77 decyzji administracyjno-represyjnych,
- 8 decyzji zmieniających termin wykonania,
- 91 decyzji o zatwierdzeniu i wpisie do rejestru obiektów,

- 33 decyzji o wykreślenie obiektu z rejestru,
- 18 decyzji o dokonaniu zmian w rejestrze,
- 1 decyzje o warunkowym zatwierdzeniu obiektu,
- 3 decyzje umarzające,
- 1 decyzja zakazująca wprowadzanie do obrotu,
- 359 decyzji płatniczych.

Nie wydano decyzji o unieruchomieniu lub przerwaniu produkcji.

Za stwierdzone uchybienia nałożono 65 mandatów na kwotę 8 600 zł.

Wniosków do sądu nie kierowano.

	2015 r.	2014 r.
Ilość kontroli i rekontroli	708	732
Ilość sklasyfikowanych	342	309
w tym ocena negatywna	6	3
Ilość wydanych decyzji	591	559
w tym o unieruchomieniu lub wstrzymaniu produkcji	-	-
Ilość nałożonych mandatów	65	60
Suma nałożonych mandatów	8600	9200

Najczęściej stwierdzane uchybienia:

- nieprawidłowy stan techniczny części pomieszczeń obiektu,
- brak skutecznego zabezpieczenia przed szkodnikami,
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń, sprzętu i składników wyposażenia, które mają kontakt z żywnością,
- brak aktualnych zaświadczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- niewłaściwa jakość surowców i składników,

- nieprawidłowe magazynowanie surowców i składników,
- brak skutecznej ochrony przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi,
- brak ciągłości łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo psujących się,
- brak segregacji żywności,
- brak aktualnych zapisów Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej,
- brak opracowania, wdrożenia i stosowania procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej,
- brak prowadzonej dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy żywności,
- brak czystości i porządku na stanowiskach pracy.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z następującymi jednostkami:

- Powiatowy Inspektorat Weterynarii,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

2.2.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

Do badań laboratoryjnych pobrano **133** próby (zdyskwalifikowano **35**), w tym:

- 103 próby planowane:
  - 75 mikrobiologicznych (50 – urzędowe, 20 - urzędowe + monitoring i 5 monitoring),
  - 28 fizyko-chemicznych (18 - urzędowe, 1 - monitoring, 9 - urzędowa+monitoring),
- 30 prób pozaplanowych:
  - 2 próby kosmetyków,
  - 28 prób, w związku z kontrolą graniczną – import Maroko.

Próbki badano w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz urzędowej kontroli i monitoringu, w zakresie zanieczyszczeń chemicznych i mikrobiologicznych. Produkty pobrane do badań w ramach urzędowej kontroli żywności, poza głównym kierunkiem badań, poddano również ocenie organoleptycznej oraz znakowaniu. Dyskwalifikacji uległo 35 prób, w tym 25 ze względu na nieprawidłowe oznakowanie oraz 10 prób ze względu na nieszczelność opakowań.

W 25 przypadkach oznakowanie opakowań jednostkowych środków spożywczych nie spełniało wymagań rozporządzenia (UE) Nr 1169/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004.

W związku z otrzymaniem kwestionowanych wyników badanych próbek powiadamiano właściwą terenowo Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Powiatowy Inspektorat Weterynarii, w przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego.

2.2.2. Wnioski

W celu zwiększenia bezpieczeństwa sanitarnego w roku 2016 należy:

- egzekwować od przedsiębiorców stosowanie i utrzymanie zasad systemu HACCP, ponieważ system często jest wdrożony, ale nie jest stosowany w praktyce,
- objąć szczególnym nadzorem obiekty o złym stanie sanitarnym, ponieważ nadal w kontrolowanych obiektach żywnościowo - żywieniowych stwierdza się szereg nieprawidłowości stanowiących naruszenie przepisów prawa. W związku z powyższym istnieje konieczność egzekwowania od przedsiębiorców poprawy sytuacji w powyższym zakresie, w oparciu o obowiązujące prawo,
- nadzorować zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, które są potencjalnym źródłem zatruc pokarmowych,
- zwiększyć nadzoru nad obiektami ruchomymi i tymczasowymi,
- kontrolować sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- kontrolować środki transportu żywności szczególnie transport nietrwałych lub nieopakowanych środków spożywczych,
- kontrolować oznakowanie środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementów diety, produktów modyfikowanych genetycznie,

- egzekwować sprzedaż dzieciom i młodzieży grup środków spożywczych dozwolonych w jednostkach systemu oświaty.

2.3. Higiena środowiska pracy

W roku 2015 skontrolowano 90 zakładów pracy zatrudniających 4067 pracowników. Przeprowadzono 99 kontroli w tym:

- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin - 58
- w zakresie substancji, preparatów lub procesów technologicznych o działaniu

rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - 4

- w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - 20
- w ramach nadzoru nad prekursorami kat 2 i 3 - 4
- w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi - 33
- postępowanie w sprawie choroby zawodowej - 5
- postępowanie w sprawie środków zastępczych - wydano 4 decyzje dot. utylizacji produktów będących środkami zastępczymi.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wolsztynie wydał 11 decyzji administracyjnych dot. stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie:

- substancji chemicznych i ich mieszanin - 1
- pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy - 4
- oceny ryzyka zawodowego - 1
- złego stanu sanitarnego - 2

Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w zakresie narażenia na:

- hałas - 692 pracowników (w 22 zakładach)
- pyły - 24 pracowników (w 2 zakładach)

2.3.1. Czynniki rakotwórcze

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, sklasyfikowane jako rakotwórcze występują na terenie powiatu wolsztyńskiego w 19 zakładach. W kontakcie z czynnikiem rakotwórczym zatrudnionych jest 204 pracowników.

Procesy technologiczne, prace i czynniki chemiczne, podczas których dochodzi do kontaktu z czynnikiem rakotwórczym w środowisku pracy:

- prace związane z obróbką drewna twardego
- czynniki chemiczne (benzen, chromiany, chlorek metylenu)

W nadzorowanych zakładach, w roku 2015 przeprowadzono 4 kontrole. W stosunku do stanowisk pracy, na których występują czynniki rakotwórcze, dla których ustalono NDS przeprowadza się pomiary stężeń tych czynników, w terminach określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów na stanowiskach pracy, przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń w nadzorowanych zakładach nie stwierdzono.

2.3.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W zakresie nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono 58 kontroli. Kontrole dotyczyły m.in. prawidłowego oznakowania i magazynowania substancji chemicznych i ich mieszanin, posiadania odpowiednich kart charakterystyki, sporządzonych na ich podstawie instrukcji bezpiecznego stosowania, jak również dostosowania warunków pracy do określonych wymagań w tym zakresie.

W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 33 kontrole w podmiotach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem ww. produktów w działalności zawodowej. W zakresie wprowadzania do obrotu „wkładów do e- papierosów” przeprowadzono 5 kontroli w punktach dystrybucyjnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli, zakwestionowano 8 mieszanin zawierających nikotynę z uwagi na nieprawidłowe ich oznakowanie (brak ulotek informacyjnych w języku polskim, brak napisów określających znaczenie piktogramów umieszczonych na opakowaniu), upływanie terminu ważności produktu. Sprawę przekazano właściwym terenowo państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym, na terenie którego znajduje się siedziba dostawcy odpowiedzialnego za prawidłowe warunki wprowadzania do obrotu ww. produktów.

2.3.3. Szkodliwe czynniki biologiczne

W zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 18 podmiotów, w których zatrudnionych pracowników narażonych na szkodliwy czynnik biologiczny zaliczany do grupy 3 - 150 pracowników, do grupy 2 - 249 pracowników. W zakładach zatrudniających pracowników, wykonujących czynności zawodowe, w stosunku do których

zaleca się szczepienia ochronne pracowników nie zaproponowano (w przypadku 1 zakładu) pracownikom zalecanych szczepień.

2.3.4. Choroby zawodowe

W roku 2015 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wolsztynie wpłynęły 4 zgłoszenia choroby zawodowej. W wyniku przeprowadzonego postępowania wydano 2 decyzje:

- 1 decyzja o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej- postępowanie prowadzone w kierunku przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy,
- 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry.

2.3.5. Środki zastępcze

W roku 2015 po analizie wyników badań próbek, produktów zatrzymanych w 2010 r., co do których zachodziło podejrzenie, że mogą zawierać substancje będące środkami zastępczymi, PPIS w Wolsztynie wydał 4 decyzje dot. utylizacji 53 produktów z 3 podmiotów.

2.4. Obiekty nauczania i wychowania

W zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania objętych było:

- zakładów stałych - 78 placówek - przeprowadzono 115 kontroli

- placówek sezonowych - ogółem 80, w tym 8 wypoczynków zimowych i 72 wypoczynki letnie - przeprowadzono ogółem 81 kontroli wypoczynku, w tym 73 kontrole w czasie trwania akcji letniej i 8 kontroli wypoczynków zimowych.

Zakłady stałe - ogółem 78 placówek, w tym:

- 28 przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, od dnia 1 września 2015 roku nadzorem objęto 1 nowo wybudowane, niepubliczne przedszkole
- 2 żłobki
- 10 szkół podstawowych
- 4 gimnazja
- 15 zespołów szkół, w skład których wchodzi : 10 przedszkoli, 15 szkół podstawowych, gimnazjum, 1 technikum ekonomiczne i 1 szkoła zawodowa
- 1 centrum doskonalenia zawodowego
- 1 zakład specjalny z pobytem całodobowym
- 5 placówek wsparcia dziennego
- 1 ośrodek sportu i rekreacji
- 2 domy kultury
- 9 ognisk pracy pozaszkolnej

Placówki sezonowe - w 2015 roku zorganizowano ogółem 80 turnusów wypoczynku zarejestrowanych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej, w tym:

- 8 wypoczynków zimowych
- 72 wypoczynki w akcji letniej, w tym: 39 - w obiektach hotelowych lub innych, w których świadczone są usługi hotelowe, 5 - wypoczynków w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku, 7 obozów pod namiotami i 21 form wypoczynku w miejscu zamieszkania. Wszystkie wypoczynki były skontrolowane.

W celu likwidacji uchybień, nieprawidłowości czy uciążliwości wydawane są decyzje administracyjne. W 2015 roku wydano 2 decyzje administracyjne i 2 decyzje przedłużające terminy wykonania oraz 9 decyzji płatniczych.

Wydane decyzje administracyjne dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu technicznego nawierzchni terenu wokół szkoły, boisk i drogi prowadzącej do szkoły
- doprowadzenia do należytego stanu technicznego sali gimnastycznej, szatni przy sali gimnastycznej, korytarzy komunikacyjnych,
- zapewnienia wentylacji grawitacyjnej w sali zajęć dla dzieci 5 - 6 letnich, uczęszczających do oddziału przedszkolnego
- doprowadzenia do należytego stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych
- doprowadzenia do należytego stanu technicznego podłogi w przejściach komunikacyjnych oraz schodów.

Natomiast decyzje przedłużające termin wykonania dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu technicznego ścian i sufitów w sali gimnastycznej i korytarzach komunikacyjnych
- doprowadzenia do należytego stanu technicznego stolarki okiennej
- zapewnienia prawidłowego ogrodzenia terenu szkolnego.

W 2015 roku przeprowadzono szereg prac remontowych, które przedstawiały się następująco:

- w 1 zespole szkół dobudowano klatkę schodową od drugiego piętra do parteru, łączącą budynek szkolny z salą gimnastyczną, budynek został ocieplony i otynkowany
- w 1 zespole szkół przeprowadzono adaptację pomieszczeń na poddaszu z przeznaczeniem na pomieszczenia do nauki, pomieszczenia sanitarne, pokój nauczycielski oraz wyremontowano pomieszczenia sanitarne dla dziewcząt i personelu, remont kapitalny w dwóch pomieszczeniach do nauki i sekretariacie
- w 1 gimnazjum zakończono kapitalny remont pomieszczeń sanitarnych.

We wszystkich placówkach przeprowadzane były remonty bieżące m.in. wymiana stolarki okiennej, mebli szkolnych, oświetlenia sztucznego; odnowienie ścian i sufitów; wymiana wykładzin podłogowych, drzwi wejściowych, instalacji wodno – kanalizacyjnej, przeglądy i naprawy instalacji wodno – kanalizacyjnej, elektrycznej, odgromowej, ogrodzenia terenu szkolnego.

Warunki do utrzymania higieny osobistej ulegają sukcesywnej poprawie. Na koniec okresu sprawozdawczego we wszystkich placówkach zapewniona była wystarczająca ilość bieżącej zimnej i ciepłej wody. W placówkach oświatowych zapewniona jest wystarczająca

ilość środków myjących i dezynfekcyjnych (mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk).

Wszystkie placówki nauczania i wychowania zaopatrywane są w wodę z wodociągów. Nie wszystkie podłączone są do kanalizacji centralnej, część posiada zbiorniki bezodpływowe lub własne oczyszczalnie ścieków.

W 2015 roku w zakresie higieny dzieci i młodzieży zrealizowano przedsięwzięcia, które zaplanowano do realizacji w planie pracy i wynikające z bieżących potrzeb.

Najważniejsze z nich, to:

- ocena warunków sanitarno – higienicznych w placówkach zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży – oceną objęto 8 zimowisk, które były zarejestrowane w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej
- ocena warunków sanitarno – higienicznych w świetlicach szkolnych, w niektórych szkołach ze względu na warunki lokalowe świetlice szkolne urządzone są w pomieszczeniach do nauki (brak wydzielonych pomieszczeń przeznaczonych na świetlice)
- ocena warunków sanitarno – higienicznych w placówkach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży – oceną objęto 72 placówki wypoczynku
- ocena przygotowania placówek oświatowo – wychowawczych do nowego roku szkolnego 2015/2016 - w tym zakresie przeprowadzono 5 kontroli szkół oraz analizę w odniesieniu do 29 placówek
- analiza i ocena posiadania przez szkoły certyfikatów na meble szkolne i sprzęt
- analiza zapewnienia bieżącej, ciepłej wody w placówkach oświatowo – wychowawczych - we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniona jest bieżąca, ciepła woda
- comiesięczne analizy przestrzegania ustawy antynikotynowej – opracowano 12 sprawozdań, które były wysłane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości
- analiza i ocena współpracy w zakresie higieny dzieci i młodzieży na poziomie powiatowym – przekazywane są informacje wynikające z potrzeb w sprawach dotyczących bieżącego stanu technicznego i sanitarno - higienicznego placówek oświatowych, dyrektorzy szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowo –

wychowawczych starają się o pozyskanie większych środków finansowych na potrzebne remonty i modernizacje

- działania mające na celu wyeliminowanie zagrożenia związanego z obciążeniem uczniów plecakami/tornistrami – w 2015 roku badaniem objęto 185 uczniów. Z przeprowadzonych badań stwierdzono, że 56 uczniów posiada zbyt ciężkie plecaki/tornistry do wagi ciała ucznia. Analizując wykonane pomiary należy stwierdzić, że uśrednione dane nie odzwierciedlają faktycznego stanu obciążenia uczniów plecakami/tornistrami. Problem ten w ramach własnych możliwości jest sukcesywnie rozwiązywany. Uczniowie klas I-III mają możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Z dokonanych analiz, informacji uzyskanych od uczniów klas starszych wynika, że w dniu, w którym w rozkładzie zajęć lekcyjnych jest mniej przedmiotów tzw. trudnych – to plecaki są lżejsze oraz uczniowie nie pozostawiają podręczników, zeszytów oraz ćwiczeń w szkole, gdyż muszą przygotować się do zajęć lub wykonać zadania domowe.

W celu oceny warunków nauczania dzieci i młodzieży realizowane są zagadnienia problemowe w zakresie:

- higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych - oceniono 323 rozkłady zajęć lekcyjnych, w tym 41 rozkładów zajęć było nieprawidłowych. W szkołach występują uciążliwości, np. przerwy są krótsze niż 10 minut, zajęcia nie rozpoczynają się o tej samej porze, przekroczenie dopuszczalnej liczby godzin w poszczególnych dniach tygodnia, nieuwzględnienie w każdym dniu zajęć z elementami ruchu. W roku szkolnym 2014/2015 i roku szkolnym 2015/2016 dodatkową uciążliwością jest obowiązkowe rozpoczęcie nauki dla dzieci 6 letnich, przez co zmniejszyła się jeszcze ilość pomieszczeń do nauki. Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektorów szkół spowodowane jest to zbyt małą ilością pomieszczeń do nauki, dowozami uczniów do szkół oraz prowadzeniem zajęć lekcyjnych przez nauczycieli zatrudnionych w różnych szkołach
- oceny dostosowania wielkości stolików i krzeseł do wzrostu uczniów - oceną objęto 1055 stanowisk dla dzieci i młodzieży (w tym zakresie w analizowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości), dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych sukcesywnie wymieniają meble szkolne z certyfikatami
- oceny zakazu palenia tytoniu – przeprowadzono 12 zestawień „Aktualnej sytuacji w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w powiecie wolsztyńskim” -

sporządzono 191 kwestionariuszy oceny przestrzegania ustawy antynikotynowej, nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

W placówkach oświatowo – wychowawczych występują uciążliwości, które dotyczą:

- zmianowości w szkołach - występuje ona nadal w szkołach, szczególnie w oddziałach nauczania początkowego, spowodowane jest to zbyt małą ilością pomieszczeń do nauki
- zagęszczenia w pomieszczeniach do nauki, salach zajęć – w niektórych placówkach pomieszczenia przedszkolne, szkolne mają zbyt małą powierzchnię, w związku z tym uczniowie siedzą bardzo blisko tablicy lub jest za duża liczba dzieci i młodzieży w danej klasie, brak również kątek rekreacyjnych w pomieszczeniach szkolnych
- mikroklimatu – w pomieszczeniach do nauki, salach zajęć przeprowadzane są pomiary temperatury termometrem z certyfikatem, pomiary przeprowadzono w 249 placówkach, nieprawidłowości nie stwierdzono
- dożywiania dzieci i młodzieży – w placówkach szkolnych prowadzone jest dożywianie: wydawane są posiłki obiadowe jedno i dwu – daniowe, ciepłe napoje (herbata), mleko w kartonikach oraz owoce i warzywa; liczby uczniów korzystających z tych form dożywiania są zmienne
- zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówce – we wszystkich placówkach istnieje możliwość pozostawienia podręczników szkolnych i przyborów szkolnych w placówce. Najlepsze warunki mają uczniowie klas I – III

W celu poprawy warunków nauczania i wychowania prowadzona jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi instytucjami działającymi na terenie nadzorowanym przez PSSE w Wolsztynie, m.in. z przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Wolsztynie, Urzędu Miejskiego w Wolsztynie, Urzędu Gmin w Siedlcu i Przemęcie, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie, Nadleśnictwa w Wolsztynie i Sławie, Oddziału Rejonowego PCK w Wolsztynie, gminnych ośrodków pomocy społecznej, lokalnych mediów oraz dyrektorami, kierownikami placówek oświatowo – wychowawczych. W tym zakresie prowadzone są spotkania, konferencje, rozmowy na tematy związane z problemami wynikającymi z kontroli sanitarnych, wykonywania decyzji administracyjnych.

Potrzeby wykonania różnego rodzaju prac modernizacyjnych, remontowych w placówkach nauczania i wychowania są jeszcze duże.

Mimo braku odpowiednich nakładów środków finansowych, zauważa się sukcesywną poprawę warunków sanitarno – higienicznych i technicznych w tego typu placówkach.

3. Sytuacja epidemiologiczna

W 2015 roku nastąpił wyraźny spadek zachorowań zarówno w przypadku ospy wietrznej jak i w przypadku różyczki.

3.1. Zakażenia i zatrucia pokarmowe

Nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną, jersiniozę, wzv t. A, zatrucie enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową, grzybami oraz ognisk zatruc pokarmowych.

- salmoneloza - 11 przypadków (wsp. zap. 19,31)
3 kobiety i 8 mężczyzn, w następujących grupach wiekowych:
0-4 - 7 osób
10-19 - 3 osoby
20-29 - 1 osoba
2 osoby mieszkające w mieście i 9 osób mieszkających na wsi. Czynnikiem etiologicznym była w 9 przypadkach Salmonella Enteritidis, a w 2 przypadkach serotypu nie ustalono.
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy - 51 przypadków
(wsp. zap. 89,51)
- biegunki u dzieci do lat 2 - 34 przypadki (wsp. zap. 2 487,19)

3.2. Gruźlica

Zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na gruźlicę (wsp. zap. 3,51)

2 mężczyzn w wieku 40 i 73 lat, mieszkających na wsi.

3.3. Wirusowe zapalenie wątroby

Nie zarejestrowano zachorowania na wzv t. A.

- wirusowe zapalenie wątroby t. B-3 przypadki (wsp. zap.15,80)
2 kobiety w wieku 22 i 45 lat oraz 1 mężczyzna w wieku 23 lat.
Żadna osoba nie była narażona zawodowo.
- wirusowe zapalenie wątroby typu C-7 przypadków (wsp. zap. 12,29)

6 mężczyzn w wieku 22; 27; 35; 44; 52 i 64 lat, 6 mieszkających na wsi.

1 dziecko płci żeńskiej w wieku 4 lat, 1 mieszkające na wsi.

Żadna osoba nie była narażona zawodowo.

3.4. Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Nie zarejestrowano zachorowań na odrę, różyczkę wrodzoną, nagminne porażenie dziecięce.

- krztusiec - 9 przypadków (wsp. zap. 15,80)
- ospa wietrzna - 280 przypadków (wsp. zap. 491,41)
- nagminne zapalenie przyusznic - 6 przypadków (wsp. zap. 10,53)
- różyczka - 6 przypadków (wsp. zap. 10,53)

3.5. Grypa

Podejrzenia zachorowań na grypę – 28 730 przypadków (wsp. zap. 50 422,09)

21 osób było hospitalizowanych.

Wiek	Liczba zachorowań	Liczba osób skierowanych do szpitala
0-4	6545	6
5-14	6915	2
15-64	12338	1
65 i więcej	2932	12
Razem	28730	
	21	

3.6. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Nie zarejestrowano zachorowań na chorobę meningokokową, pneumokokową i wywołaną przez *Haemophilus influenzae*.

3.7. Inne choroby zakaźne

Nie zarejestrowano zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąblowicę, toksoplazmozę, listeriozę, posocznicę, salmonelozę pozajelitową, kamylobakteriozę, zakażenie enterokrwotocznymi szczepami *E. coli*.

- borelioza - 12 przypadków (wsp. zap. 21,06)

3 mężczyzn w wieku 2 i 17 i 64 lat, w tym 3 mieszkających na wsi oraz 9 kobiet w wieku 26; 27; 32; 37; 45 (2 kobiety); 48; 57 i 74 lat, w tym 3 mieszkające w mieście i 6 mieszkających na wsi. Z 12 zarejestrowanych przypadków 1 osoba była narażona zawodowo.

3.8. Zapobieganie wściekliznie

Liczba zgłoszonych przypadków styczności i narażenia na wściekliznę - 98

Szczepienia przeciw wściekliznie wykonano u 10 osób, wszystkie osoby otrzymały pełen cykl (5 dawek).

3.9. Szczepienia ochronne

Liczba placówek wykonujących szczepienia ochronne - 16

Niepożądane odczyny poszczepienne u 4 osób po następujących szczepionkach: BCG, EUVAX 0,5, INFANRIX-IPV-HIB, MMR.

W 2015 roku nastąpił wzrost liczby opiekunów prawnych uchylających się od poddania obowiązkowym szczepieniom ochronnym dzieci.

4. Działalność oświatowo – zdrowotna

Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo - zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych... (art. 6 Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Głównym zadaniem pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia jest realizacja działań o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym – podejmowanie działań informacyjnych w celu zwiększenia poziomu wiedzy oraz świadomości jednostki i społeczeństwa w kierunku zachowania i umacniania zdrowia.

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2015 roku dotyczyła następujących zagadnień:

- profilaktyka antynikotynowa
- prawidłowe żywienie
- aktywność fizyczna
- promowanie zdrowego stylu życia
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem:

- dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- rodziców
- dyrekcji szkół i przedszkoli, koordynatorów do spraw edukacji prozdrowotnej
- służby zdrowia.

4.1. Działania ogólnopolskie

4.1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program kierowany jest do uczniów klas V i VI szkół podstawowych, uczniów szkół gimnazjalnych oraz ich rodziców i opiekunów.

Realizatorami zadań programowych w placówkach oświatowo – wychowawczych byli, pedagodzy, nauczyciele wychowania fizycznego i biologii oraz pielęgniarki do spraw higieny szkolnej.

W roku szkolnym 2014/2015 działaniami objęto 22 placówki oświatowo – wychowawcze (11 gimnazjów i 11 szkół podstawowych) - łącznie 2406 uczniów.

W trzech placówkach (opierając się na zaproszeniach ze szkół) przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie wspólnie ze szkolnymi koordynatorami podsumowali realizację programu poprzez organizację imprez prozdrowotnych:

- Dzień 29 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kębłowie mijął pod hasłem „Dzień Zdrowia”. W tym dniu podczas apelu podsumowano programy edukacyjne realizowane w placówce z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Uczniowie przedstawili inscenizacje, które dotyczyły zdrowego stylu życia (w ramach programu „Trzymaj Formę!”) oraz profilaktyki antynikotynowej (w ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie”). Zorganizowano oraz podsumowano konkurs wiedzy i plastyczny. Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie przekazał informacje dotyczące realizowanych programów edukacyjnych oraz Światowego Dnia Bez Tytoniu. Laureatom konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia przekazano upominki pozyskane z Urzędu Miejskiego w Wolsztynie. W przedsięwzięciu udział wzięli uczniowie klas IV – VI szkoły podstawowej, kadra pedagogiczna oraz zaproszeni goście – łącznie ok. 65 osób.
- W dniu 2 czerwca 2015 roku dyrekcja Gimnazjum w Kębłowie wraz z kadra pedagogiczną zorganizowała „Dzień Zdrowia”, który odbył się na terenie ośrodka „Zielonej szkoły” w Rudnie. Udział w przedsięwzięciu wzięli przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie, którzy swoimi działaniami podsumowali programy edukacyjne realizowane w placówce z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach podsumowania realizacji programu „Trzymaj Formę!”

przeprowadzono pogadankę tematyczną oraz zorganizowano konkurs sprawnościowy, w którym do wygrania były nagrody ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

- W dniu 29 maja 2015 roku przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie przeprowadzili wśród uczniów Gimnazjum w Kębłowie pomiar plecaków szkolnych. Podsumowaniem tego działania było wręczenie w dniu 2 czerwca 2015 roku jednemu z uczniów upominku za najlżejszy plecak. Uczeń swoją postawą pokazał kolegom, że należy dbać o postawę ciała i codziennie przepakowywać plecak do szkoły. Należy pamiętać, by nie przeciążać kręgosłupa. Nagroda dla ucznia została ufundowana przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

W ramach podsumowania programu również uczniowie wykazali się inicjatywą i przedstawili inscenizację, dotyczącą zdrowego stylu życia. W przedsięwzięciu wzięła udział cała społeczność szkolna łącznie ok. 127 osób.

- W dniu 23 czerwca w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Tuchorzy zorganizowano podsumowanie realizacji programu „Trzymaj Formę!”. Działanie miało formę "Olimpiady w Starożytnej Grecji". Uczestniczyli w niej uczniowie z klas IV - VI i I - II gimnazjum. Uczestnicy zmagali się z następującymi konkurencjami: skok w dal, rzut piłką lekarską, bieg na 60 m., bieg na 400 m.

Każda klasa miała przydzielone zadania do wykonania. Uczniowie klas szkoły podstawowej rysowali prace na temat konkurencji sportowych oraz przygotowywali gazetki na temat sportów olimpijskich i olimpijczyków. Uczniowie klas gimnazjalnych przygotowali prezentację multimedialną i poprowadzili całą olimpiadę.

Laureaci pierwszych miejsc konkurencji sportowych otrzymali upominki ufundowane przez Urząd Gminy Siedlec (pozyskane przez przedstawiciela Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie).

W przedsięwzięciu wzięli udział uczniowie, karda pedagogiczna oraz zaproszeni goście – łącznie ok. 186 osób.

Opierając się na informacjach otrzymanych od szkolnych koordynatorów realizujących program „Trzymaj Formę!”, jak również z bieżących wizytacji wynika, że większość placówek chętnie realizuje zagadnienia programowe i sam program uważają za ciekawy. Poprzez realizację programu wzrasta świadomość uczniów w zakresie zdrowego stylu życia, kształtowania postaw prozdrowotnych, a także wpływu człowieka na własne zdrowie. Szkolni koordynatorzy często narzekają na brak czasu i nadmiar innych inicjatyw, jednak większość z nich uważa, że program powinien być kontynuowany. Kolejną trudnością

jest brak środków finansowych na zakup, np. warzyw i owoców czy nagród dla laureatów konkursów. Koordynatorzy sugerują, że wskazane byłoby dofinansowanie projektu, by wzbogacić ofertę zajęć dla dzieci i młodzieży. Cenne byłyby nagrody i upominki z logo projektu.

Placówki oświatowo – wychowawcze, znajdujące się na terenie powiatu wolsztyńskiego w miarę możliwości realizują jak najwięcej treści dotyczących tematyki zdrowego stylu życia. Wśród uczestników można zauważyć pozytywne zmiany dotyczące prowadzenia zdrowego trybu życia. Wzrasta w nich też świadomość dotycząca wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie człowieka.

4.1.2. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem programu jest redukcja zagrożeń wynikających z palenia tytoniu w Polsce oraz ochrona ludności przed zdrowotnymi, społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi konsekwencjami palenia tytoniu oraz wdychania dymu tytoniowego.

W ramach realizacji programu zorganizowano:

- Konkurs „Palić, nie palić – oto – jest pytanie?” – w terminie od 16 lutego do 23 kwietnia 2015 roku zrealizowano XV edycję konkursu pod hasłem „Palić, nie palić – oto – jest pytanie?”, kierowanego do uczniów klas piątych szkół podstawowych. Udział w przedsięwzięciu (w etapie szkolnym) wzięło 91 uczniów. Do etapu powiatowego wpłynęło 8 prac konkursowych, spośród których komisja konkursowa wyłoniła trójkę laureatów. Praca laureata I miejsca została przesłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu i reprezentowała powiat wolsztyński w etapie wojewódzkim konkursu. Nagrody dla laureatów ufundowane zostały przez Urząd Gminy Przemęt oraz Urząd Gminy Siedlec.
- Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - dnia 19 marca 2015 roku w Gminnym Centrum Informacji w Wolsztynie odbyło się szkolenie dla uczniów szkół gimnazjalnych z gminy Wolsztyn wytypowanych na Młodzieżowych Liderów Zdrowia. Szkolenie dotyczące profilaktyki uzależnień (palenie tytoniu, alkoholizm, narkomania) zostało zorganizowane przez przedstawiciela Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie. Do współpracy przyłączył się przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie. Przeprowadzono zajęcia teoretyczne połączone z warsztatami. W spotkaniu udział wzięło 17 uczniów szkół gimnazjalnych gminy Wolsztyn, którym przekazano gadżety ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

- Spotkanie w Niepublicznym Gimnazjum w Wolsztynie - w dniu 21 maja 2015 roku na zaproszenie dyrekcji Niepublicznego Gimnazjum w Wolsztynie odbyło się spotkanie z uczniami, na którym omówiono zdrowotne skutki palenia tytoniu, zapisy ustawy antynikotynowej oraz dokonano pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu. W przedsięwzięciu udział wzięli uczniowie gimnazjum oraz kadra pedagogiczna – łącznie – 40 osób.
- Udział w akcji „Bezpiecznie nad wodą” - w dniu 14 lipca 2015 roku na wodach jeziora Kuźnickiego policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie i Grodzisku Wielkopolskim wspólnie ze strażakami Jednostek Ratowniczo - Gaśniczych z Wolsztyna i Grodziska Wlkp. przeprowadzili pokaz ratownictwa wodnego. Działania kierowano do dzieci wypoczywających na terenie obu powiatów. Zaprezentowano zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, „scenki” ratownictwa wodnego oraz zasady ratowania życia ludzkiego. Uczestnicy mieli możliwość z bliska zapoznać się z radiowozami policyjnymi, łodzią oraz wozem strażackim z ciężkim sprzętem.
Wakacje to czas, który sprzyja podejmowaniu ryzykownych zachowań m. in. eksperymentów dotyczących używek, dlatego przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie włączyli się w akcję zorganizowaną w dniu 14 czerwca i na plaży prowadzili działania instruktażowe dla osób dorosłych oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Udział w przedsięwzięciu wzięło ok. 350 osób.
- Spotkania z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim:
  - w dniu 4 sierpnia 2015 roku w Ośrodku Wypoczynkowym KROKUS w Wieleniu (organizator wypoczynku: Klasztor Franciszkanów, ul. Franciszkańska 2, Poznań) odbyło się spotkanie z młodzieżą z rodzin o zagrożeniu alkoholowym, przebywającą na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu wzięły udział 24 osoby - 20 dzieci w wieku od 12 – 16 lat oraz 4 opiekunów.
  - w dniu 7 sierpnia 2015 roku w Ośrodku Wypoczynkowym KROKUS w Wieleniu (organizator wypoczynku: Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk 46”, ul. Ścinawska 21, Wrocław) odbyło się spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji

psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu udział wzięło 50 osób w wieku od 12 – 16 lat oraz 7 opiekunów. Łącznie 57 osób.

- w dniu 11 sierpnia 2015 roku Ośrodkiem Rekreacyjnym WIELKOPOLSKA w Rudnie (organizator wypoczynku: Wielkopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży, ul. Roosevelta 9/5, Poznań) odbyło się spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu wzięła udział młodzież przebywająca na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunowie – 2 grupy: obóz sportowy (20 uczestników + 5 opiekunów) oraz obóz rekreacyjny (37 uczestników+ 4 opiekunów) – łącznie 66 osób.

W ramach Programu Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w placówkach oświatowo – wychowawczych powiatu wolsztyńskiego realizowane były niżej wymienione programy edukacyjne.

4.1.2.1. Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”

W roku szkolnym 2008/2009 Główny Inspektor Sanitarny zainicjował realizację I edycji Programu Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” na terenie całego kraju. Program jest kierowany dla dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Obejmuje również rodziców dzieci oraz pracowników przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami „0”. Ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Honorowy patronat nad programem objął Rzecznik Praw Dziecka. W roku szkolnym 2014/2015 działaniami objęto 31 placówek oświatowo – wychowawczych – łącznie 998 dzieci i 698 rodziców.

Na zaproszenie koordynatora programu w Przedszkolu nr 1 w Wolsztynie odbyło się uroczyste podsumowanie działań realizowanych w ramach programu „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Dzieci wzięły udział w pogadance tematycznej podsumowującej program,

a następnie przedstawiły inscenizację o tematyce antynikotynowej. Każde dziecko za udział w spotkaniu otrzymało upominki ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie. Inscenizacja przedstawiona przez dzieci została również wystawiona podczas pikniku majowego Stowarzyszenia „Aktive”, który odbył się w parku miejskim, w którym wzięło udział ok. 600 osób (mieszkańcy Gminy Wolsztyn i okolic).

Opierając się na informacjach otrzymanych z placówek realizujących program „Czyste Powietrze Wokół Nas”, jak również z bieżących wizytacji wynika, że program w placówkach oświatowo – wychowawczych jak co roku realizowany był bardzo chętnie i z dużym zaangażowaniem ze strony dzieci. Rodzice bardzo pozytywnie odebrali propozycję realizacji programu w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Tylko w jednym z przedszkoli, któremu złożono propozycje realizacji programu rodzice nie wyrazili zgody na udział ich dzieci w zajęciach o tematyce antytytoniowej. Szkolni i przedszkolni koordynatorzy podkreślają, że treści programowe są odpowiednio dostosowane do możliwości dzieci, co wpływa na sprawną realizację zajęć. Wprowadzenie edukacji antynikotynowej w wieku przedszkolnym uznano za słuszne, gdyż stanowi pierwsze ogniwo w łańcuchu działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomych postaw antynikotynowych dzieci. Również koordynatorzy programu zaangażowali się w realizację zajęć. Poza zaproponowanymi pięcioma zajęciami, które zostały zrealizowane w 100 % prowadzono również szereg innych, dodatkowych działań, np.: konkursy plastyczne, scenki dramatyczne, projekcje filmów, gazetki tematyczne, imprezy środowiskowe, wycieczki i prelekcje.

4.1.2.2. Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu.

Inicjatorem programu jest Główny Inspektor Sanitarny. Adresatami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów. Na terenie powiatu wolsztyńskiego programem objęto 13 szkół gimnazjalnych oraz 18 szkół podstawowych – łącznie 2139 uczniów i 528 rodziców.

W wybranych placówkach oświatowo - wychowawczych całoroczne działania dotyczące programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” podsumowano dodatkowymi przedsięwzięciami wspólnie z przedstawicielem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

- W dniu 12 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Świątnie zorganizowano pogadankę tematyczną na temat skutków palenia tytoniu i Światowego Dnia Bez Tytoniu połączoną z pokazem pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu oraz konkurs wiedzy. Działania kierowano do uczniów klasy czwartej i piątej szkoły podstawowej, w których wzięło udział 20 uczniów. Nagrody dla laureatów konkursu ufundowane zostały przez Urząd Miejski w Wolsztynie.
- W dniu 15 maja 2015 roku w Zespole Szkół Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Mochach zorganizowano pogadankę tematyczną na temat skutków palenia tytoniu, która była podsumowaniem realizowanego programu oraz konkurs wiedzy z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu. Działania kierowano do uczniów klasy czwartej szkoły podstawowej, w których wzięło udział 15 uczniów.
- Dzień 29 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kębłowie miał pod hasłem „Dzień Zdrowia”. W tym dniu podczas apelu podsumowano programy edukacyjne realizowane w placówce z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Uczniowie przedstawili inscenizacje, które dotyczyły zdrowego stylu życia (w ramach programu „Trzymaj Formę!”) oraz profilaktyki antynikotynowej (w ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie”). Zorganizowano oraz podsumowano konkurs wiedzy i konkurs plastyczny. W przedsięwzięciu wziął udział przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Wolsztynie, który przekazał informacje dotyczące realizowanych programów edukacyjnych oraz Światowego Dnia Bez Tytoniu. W przedsięwzięciu udział wzięli uczniowie klas IV – VI szkoły podstawowej, kadra pedagogiczna oraz zaproszeni goście – łącznie ok. 65 osób.
- W dniu 2 czerwca 2015 roku dyrekcja Gimnazjum w Kębłowie wraz z kadrami pedagogicznymi zorganizowała „Dzień Zdrowia”, który odbył się na terenie ośrodka „Zielonej szkoły” w Rudnie. Udział w przedsięwzięciu wzięli przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Wolsztynie, którzy swoimi działaniami podsumowali programy edukacyjne realizowane w placówce z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach podsumowania realizacji programu „Trzymaj Formę!” przeprowadzono pogadankę tematyczną oraz zorganizowano konkurs sprawnościowy, natomiast w ramach podsumowania programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” – przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie przeprowadził pogadankę tematyczną oraz pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu.

Program w placówkach oświatowo – wychowawczych został zrealizowany w formie zaproponowanych zajęć warsztatowych. Szkolni koordynatorzy działań gotowy scenariusz zajęć określają jako pozytywną stronę programu. Program jest kompatybilny z innymi działaniami podejmowanymi w szkołach na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień. Jedynym, ale dużym minusem programu jest brak ciekawych materiałów edukacyjnych. Realizatorzy sugerują, że wskazane byłoby uzupełnienie programu o aktualne dane statystyczne i filmy edukacyjne, kolorowe plansze, prezentacje multimedialne dla uczniów rodziców, nowe ulotki tematyczne.

4.1.2.3. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę”

Program edukacji antynikotynowej dla uczniów z klas I – III szkoły podstawowej, którego inicjatorem jest Główny Inspektor Sanitarny.

Celem programu jest:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia
- wykształcenie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie
- uświadomienie, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia
- uwrażliwienie na szkodliwość dymu papierosowego
- wykształcenie u dzieci umiejętności asertywnego reagowania wobec osób, które przy nich palą papierosy.

Na terenie powiatu wolsztyńskiego program realizują 24 szkoły podstawowe – 1800 uczniów i 1276 rodziców.

W dniu 28 kwietnia 2015 roku w Szkole Filialnej w Adamowie przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował dla uczniów klasy pierwszej pogadankę o tematyce antynikotynowej. Działanie było podsumowaniem realizowanego w placówce programu pod nazwą „Nie pal przy mnie, proszę”. Na koniec zajęć dzieci otrzymały upominki ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

Program w placówkach oświatowo – wychowawczych oceniany jest dobrze. Stwierdzono, że treści programowe są odpowiednio dostosowane do możliwości uczniów. Realizatorzy ocenili program jako atrakcyjny dla dzieci również ze względu na warsztatowy charakter zajęć. Wprowadzenie edukacji antynikotynowej w szkołach uznano za słuszne. Również rodzice rozumieją potrzebę prowadzenia zajęć o tematyce antynikotynowej w placówkach oświatowo – wychowawczych. Gotowy scenariusz zajęć jest dużym atutem programu, jednak realizatorzy i dzieci są już znudzeni wieloletnim powtarzaniem tego

samego konspektu, a realizacja działań staje się nudna i monotonna. Koordynatorzy i dyrekcja placówek wyrażają chęć realizacji działań dotyczących profilaktyki antynikotynowej, jednak sugerują, że warto byłoby opracować nowe książeczki, które będą zawierały nowe rysunki, krzyżówki i plansze.

4.1.2.4. Światowy Dzień Bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia

Jak co roku w okresie od maja do czerwca 2015 roku na terenie powiatu wolsztyńskiego zorganizowano obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu, natomiast w okresie od października do listopada 2015 roku obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu. Realizatorami działań był przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie we współpracy z pielęgniarkami do spraw higieny szkolnej, nauczycielami, pedagogami oraz koordynatorami edukacji prozdrowotnej w poszczególnych placówkach oświatowo – wychowawczych.

Formy realizacji:

- Udział w happeningu zorganizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Wolsztynie – w dniu 1 czerwca 2015 roku na wolsztyńskim rynku już po raz trzeci rozpoczęła się akcja pod nazwą "Ogólnopolski Głos Profilaktyki", której organizatorem była Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie. Celem działań było podniesienie wiedzy młodzieży na temat uzależnień, a także uświadomienie, że życie bez używek jest lepsze, ciekawsze i pełniejsze. Na uczestników czekały konkursy plastyczne, jazda rowerem w alcogoglach, występy uczniów wybranych szkół i wiele innych atrakcji. Obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki rozpoczęto o godz. 13:00 w Wolsztyńskim Domu Kultury od spektaklu „Tramwaj zwany nienawiścią” przygotowanego przez młodzież z grupy teatralnej działającej od kilku miesięcy pod sztandarem PaT-u. Przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie włączyli się w to przedsięwzięcie i zorganizowali punkt informacyjno – edukacyjny, w którym prowadzili pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz kolportaż ulotek informacyjno – edukacyjnych. W przedsięwzięciu uczestniczyli uczniowie szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych powiatu wolsztyńskiego, ich opiekunowie, zaproszeni goście, a także mieszkańcy Wolsztyna i okolic – ok. 400 osób. Z punktu informacyjno – edukacyjnego skorzystało ok. 150 osób. Z pomiaru smokerlyzerem skorzystało 40 osób.

- Dzień 29 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kębłowie miał pod hasłem „Dzień Zdrowia”. W tym dniu podczas apelu podsumowano programy edukacyjne realizowane w placówce z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Uczniowie przedstawili inscenizacje, które dotyczyły zdrowego stylu życia (w ramach programu „Trzymaj Formę!”) oraz profilaktyki antynikotynowej (w ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie”). Zorganizowano oraz podsumowano konkurs wiedzy i konkurs plastyczny. Na zaproszenie dyrekcji szkoły w przedsięwzięciu wziął udział przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie, który przekazał informacje dotyczące realizowanych programów edukacyjnych oraz Światowego Dnia Bez Tytoniu. Udział w przedsięwzięciu wzięli uczniowie klas IV – VI szkoły podstawowej, kadra pedagogiczna oraz zaproszeni goście – łącznie 65 osób.
- Z okazji obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu, w dniu 27 maja 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie we współpracy z kadrami pedagogicznymi Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Marii Skłodowskiej – Curie w Wolsztynie ogłosił konkurs wiedzy o tytoniu dla uczniów tej placówki. W przedsięwzięciu wzięło udział 48 uczestników, spośród których wyłoniono zwycięzców. W tym samym dniu w auli wolsztyńskiego liceum odbyło się podsumowanie konkursu i prelekcja na temat Światowego Dnia Bez Tytoniu i skutków palenia tytoniu. W spotkaniu wziął udział Pan Piotr Krajewski Wicestarosta Wolsztyński. Podsumowano działania o tematyce antynikotynowej i wręczono nagrody laureatom konkursu. Starostwo Powiatowe w Wolsztynie objęło to działanie swoim patronatem i ufundowało nagrody dla laureatów.
- W dniu 15 maja 2015 roku w Zespole Szkół Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Mochach przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował konkurs wiedzy o tytoniu, który kierowany był do uczniów klasy czwartej szkoły podstawowej. Udział w przedsięwzięciu wzięło 15 uczniów. Komisja konkursowa sprawdziła prace i wręczyła laureatom nagrody ufundowane przez Urząd Gminy Przemęt. W tym samym dniu przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie przeprowadził wśród tej samej grupy pogadankę tematyczną dotyczącą skutków palenia tytoniu, która była podsumowaniem programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” realizowanego w placówce.

- W dniu 12 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Świątnie w ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował konkurs wiedzy dla uczniów klasy czwartej i piątej szkoły podstawowej, w którym udział wzięło 20 uczniów. Komisja konkursowa sprawdziła prace i wręczyła laureatom nagrody ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

W tym samym dniu przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie przeprowadził wśród tej samej grupy pogadankę tematyczną dotyczącą skutków palenia tytoniu, która była podsumowaniem programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” realizowanego w placówce. Przeprowadzono także pokaz pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu smokerlyzerem.
- W dniu 6 maja 2015 roku w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kluczewie przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie wziął udział w apelu, podczas którego przedstawił informacje dotyczące Światowego Dnia Bez Tytoniu oraz wręczył nagrodę laureatowi konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”. Apel zorganizowany został przez dyrekcję placówki. Udział w nim wzięło 116 osób.
- Udział w rejonowej konferencji dla nauczycieli – opiekunów szkolnych kół PCK - w dniu 7 października 2015 roku w Gminnym Centrum Informacji w Wolsztynie Kierownik Oddziału Rejonowego PCK w Wolsztynie, zorganizował konferencję dla nauczycieli, w której udział wzięło 15 osób. Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej wziął udział w przedsięwzięciu i przedstawił zebrany informacje dotyczące kampanii, działań akcyjnych i programów edukacyjnych realizowanych w placówkach oświatowo – wychowawczych z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zainteresowanym osobom wykonano również pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu.
- Punkt informacyjno edukacyjny w MAKS – MED. Sp. z o.o. Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Zespół Specjalistycznych Poradni Lekarskich - w dniu 19 listopada 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował akcję informacyjno - edukacyjną, która kierowana była do społeczności lokalnej. W ramach ww. akcji utworzony został punkt informacyjno - edukacyjny, w którym zainteresowane osoby mogły uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia

tytoniu, picia alkoholu i używania substancji psychoaktywnych, zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, otrzymać ulotki edukacyjne oraz sprawdzić swoją wiedzę odpowiadając na pytania z wyżej wymienionej tematyki. Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi w quizie uczestnicy otrzymali upominki w postaci długopisów. W przedsięwzięciu wzięło udział 31 osób.

- W dniu 19 listopada 2015 roku w Szkole Podstawowej nr 5 w Wolsztynie przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie wspólnie z kadrami pedagogicznymi zorganizował konkurs plastyczny, występy artystyczne dzieci oraz prelekcję na temat programu „Nie pal przy mnie, proszę”, którą przeprowadził szkolny koordynator działań. Udział w przedsięwzięciu wzięli uczniowie klas trzecich i ich wychowawcy – łącznie 81 osób. Komisja konkursowa sprawdziła prace i wręczyła laureatom nagrody ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.
- W dniu 20 listopada 2015 roku w Szkole Podstawowej w Biskupicach przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie wspólnie z kadrami pedagogicznymi zorganizował konkurs wiedzy o tytoniu, kierowany do uczniów klasy czwartej i szóstej. W działaniu udział wzięło 18 osób. Komisja konkursowa sprawdziła prace i wyłoniła laureatów. Nagrody rzeczowe dla zwycięzców ufundowane zostały przez Urząd Gminy Przemęt.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu realizowany był we wszystkich placówkach szkolnych znajdujących się na terenie powiatu wolsztyńskiego. Działania profilaktyki tytoniowej podejmowane były przez cały rok kalendarzowy ze szczególnym nasileniem w maju z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu oraz w listopadzie z okazji Dnia Rzucania Palenia.

4.1.3. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem programu i podjętych działań jest ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia, a także określenie ryzykownych zachowań zdrowotnych kobiet ciężarnych w Polsce oraz ich wpływu na zdrowie potomstwa.

Zasadnicze działania:

- Kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” – informacje dotyczące kampanii przekazano celem zamieszczenia na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie. W 2015 r. prowadzono również dystrybucję materiałów kampanijnych.
- Punkt informacyjno – edukacyjny w Zespole Szkół Zawodowych w Wolsztynie - w dniu 12 lutego 2015 r. przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie w trakcie dużej przerwy zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz sprawdzić swoją wiedzę odpowiadając na pytania z wyżej wymienionej tematyki. Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi uczestnicy otrzymali upominki rzeczowe w postaci samozaciskowej opaski odblaskowej. Udział w przedsięwzięciu wzięło 28 osób.
- Punkt informacyjno – edukacyjny w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wolsztynie - w dniu 12 marca 2015 r. przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie w trakcie dużej przerwy zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu i zapisów ustawy antynikotynowej oraz otrzymać ulotki tematyczne. Udział w przedsięwzięciu wzięło 20 osób.
- Punkt informacyjno – edukacyjny w Przedszkolu nr 1 w Wolsztynie - w dniu 9 kwietnia 2015 r. przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną dla rodziców, kadry pedagogicznej

i personelu przedszkola, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu i zapisów ustawy antynikotynowej oraz otrzymać ulotki tematyczne. Udział w przedsięwzięciu wzięło 25 osób.

- Punkt informacyjno – edukacyjny w Zespole Szkół Rolniczych i Technicznych w Powodowie - w dniu 18 maja 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie w trakcie dużej przerwy zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu i zapisów ustawy antynikotynowej oraz otrzymać ulotki tematyczne. Udział w przedsięwzięciu wzięło 35 osób.
- Udział w happeningu zorganizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Wolsztynie pn. „Ogólnopolski Głos Profilaktyki”- w dniu 1 czerwca na wolsztyńskim rynku już po raz trzeci rozpoczęła się akcja pod nazwą "Ogólnopolski Głos Profilaktyki", której organizatorem była Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie. Celem działań było podniesienie wiedzy młodzieży na temat uzależnień, a także uświadomienie, że życie bez używek jest lepsze, ciekawsze i pełniejsze. Na uczestników czekały konkursy plastyczne, jazda rowerem w alkogoglach, występy uczniów wybranych szkół i wiele innych atrakcji. Obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki rozpoczęto o godz. 13:00 w Wolsztyńskim Domu Kultury od spektaklu „Tramwaj zwany nienawiścią” przygotowanego przez młodzież z grupy teatralnej działającej od kilku miesięcy pod sztandarem PaT-u. Przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Wolsztynie włączyli się w to przedsięwzięcie i przeprowadzili pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu, instruktaż dotyczący zapisów ustawy antynikotynowej oraz skutków palenia tytoniu oraz kolportaż ulotek informacyjno – edukacyjnych. Działanie miało formę punktu informacyjno – edukacyjnego. W przedsięwzięciu udział wzięło ok. 400 osób. Z pomiaru smokerlyzerem skorzystało 40 osób, natomiast punkt informacyjno – edukacyjny odwiedziło ok. 150 osób.
- Udział w akcji „Bezpiecznie nad wodą” zorganizowanej przez Komendę Powiatową Policji w Wolsztynie - w dniu 14 lipca 2015 roku na wodach jeziora Kuźnickiego policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie i Grodzisku Wielkopolskim wspólnie ze strażakami Jednostek Ratowniczo - Gaśniczych z Wolsztyna i Grodziska Wlkp. przeprowadzili pokaz ratownictwa wodnego. Działania kierowano do dzieci

wypoczywających na terenie obu powiatów. Zaprezentowano zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, „scenki” ratownictwa wodnego oraz zasady ratowania życia ludzkiego. Uczestnicy mieli możliwość z bliska zapoznać się z radiowozami policyjnymi, łodzią oraz wozem strażackim z ciężkim sprzętem. Wakacje to czas, który sprzyja podejmowaniu ryzykownych zachowań m. in. eksperymentów dotyczących używek, dlatego przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie włączyli się w akcję zorganizowaną w dniu 14 lipca i na plaży prowadzili działania instruktażowe dla osób dorosłych oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych.

- Spotkania z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim:
  - Spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim – instruktaż, rozmowa, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych: w dniu 4 sierpnia 2015 roku w Ośrodku Wypoczynkowym KROKUS w Wieleniu (organizator wypoczynku: Klasztor Franciszkanów, ul. Franciszkańska 2, 61-768 Poznań) odbyło się spotkanie z młodzieżą z rodzin o zagrożeniu alkoholowym, przebywającą na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu wzięły udział 24 osoby - 20 dzieci w wieku od 12 – 16 lat oraz 4 opiekunów.
  - Spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim – instruktaż, rozmowa, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych: w dniu 7 sierpnia 2015 roku w Ośrodku Wypoczynkowym KROKUS w Wieleniu (organizator wypoczynku: Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk 46”, ul. Ścinawska 21, 53-628 Wrocław) odbyło się spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu udział wzięło 50 osób w wieku od 12 – 16 lat oraz 7 opiekunów. Łącznie 57 osób.
  - Spotkanie z młodzieżą przebywającą na wypoczynku letnim – instruktaż, rozmowa, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych: w dniu 11 sierpnia 2015 roku Ośrodka Rekreacyjnym WIELKOPOLSKA w Rudnie (organizator wypoczynku: Wielkopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży, ul. Roosvelta 9/5, Poznań)

odbyło się spotkanie z młodzieżą przebywająca na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunami. Prowadzono działania profilaktyczne, dotyczące spożywania alkoholu, palenia tytoniu oraz zażywania substancji psychoaktywnych, instruktaże, rozmowy oraz dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. W spotkaniu wzięła udział młodzież przebywająca na wypoczynku letnim w powiecie wolsztyńskim oraz ich opiekunowie – 2 grupy: obóz sportowy (20 uczestników + 5 opiekunów) oraz obóz rekreacyjny (37 uczestników+ 4 opiekunów) – łącznie 66 osób.

- Punkt informacyjno – edukacyjny w Akademii Malucha w Wolsztynie - w dniu 17 września 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną dla rodziców, kadry pedagogicznej i personelu przedszkola, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu i zapisów ustawy antynikotynowej oraz otrzymać ulotki tematyczne. Udział w przedsięwzięciu wzięło 20 osób.
- Udział w akcji „Biała Sobota” zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Wolsztynie oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wolsztynie.
W sobotę 26 września 2015 roku na terenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wolsztynie odbyła się Biała Sobota. Przedsięwzięcie umożliwia mieszkańcom powiatu wolsztyńskiego i powiatów ościennych wykonanie bezpłatnych badań, m. in.: sprawdzenie poziomu cukru we krwi, sprawdzenie poziomu cholesterolu, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, pomiar wagi ciała i wzrostu, badania spirometryczne, badanie Elektrokardiograficzne EKG, pomiar tkanki tłuszczowej i ocena poziomu zawartości wody w organizmie wraz z poradą Dietetyka, badania cytologiczne. Przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie, włączyli się w działania profilaktyczne oferowane społeczności. Przygotowano punkt informacyjno - edukacyjny, przy którym osoby zainteresowane mogły dokonać pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, zasięgnąć porad dotyczących zapisów ustawy antynikotynowej oraz zdrowotnych skutków palenia tytoniu, jak i otrzymać ulotki edukacyjne. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. 500 osób, natomiast z badania pomiaru tlenu węgla skorzystało 70 osób.

- Udział w rejonowej konferencji dla nauczycieli – opiekunów szkolnych kół PCK - w dniu 7 października 2015 roku w Gminnym Centrum Informacji w Wolsztynie Kierownik Oddziału Rejonowego PCK w Wolsztynie, zorganizował konferencję dla nauczycieli, w której udział wzięło 15 osób. Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej wziął udział w przedsięwzięciu i przedstawił zebranych informacje dotyczące kampanii, działań akcyjnych i programów edukacyjnych realizowanych w placówkach oświatowo – wychowawczych z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zainteresowanym osobom wykonano również pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu.
- Punkt informacyjno edukacyjny w MAKS – MED Sp. z o.o. Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Zespół Specjalistycznych Poradni Lekarskich - w dniu 19 listopada 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował akcję informacyjno - edukacyjną, która kierowana była do społeczności lokalnej. W ramach ww. akcji utworzony został punkt informacyjno - edukacyjny, przy którym zainteresowane osoby mogły uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu, picia alkoholu i używania substancji psychoaktywnych, zmierzyć poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, otrzymać ulotki edukacyjne oraz sprawdzić swoją wiedzę odpowiadając na pytania z wyżej wymienionej tematyki. Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi w quizie uczestnicy otrzymali upominki w postaci długopisów. W przedsięwzięciu wzięło udział 31 osób.
- Punkt informacyjno – edukacyjny w Zespole Szkół w Przemęcie - w dniu 4 grudnia 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie w trakcie dużej przerwy zorganizował akcję informacyjno – edukacyjną, podczas której zainteresowane osoby mogły zmierzyć poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu i zapisów ustawy antynikotynowej oraz otrzymać ulotki tematyczne. Działania kierowano do uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, kadry pedagogicznej oraz personelu. Udział w przedsięwzięciu wzięło 20 osób.
- Narady robocze dotyczące realizacji programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” - w dniu 4 grudnia 2015 roku w placówkach realizujących program odbyły się narady robocze z koordynatorami programu. Wzięło w nich udział 5 osób.

4.1.4. Profilaktyka HIV/AIDS

W 2015 roku działaniami profilaktyki HIV/AIDS objęto wszystkie szkoły ponadgimnazjalne oraz gimnazjalne znajdujące się w powiecie wolsztyńskim. Celem podejmowanych działań był:

- wzrost poziomu wiedzy o HIV/AIDS ze szczególnym uwzględnieniem ryzykownych zachowań
- wzrost skuteczności i efektywności przekazu informacji z zakresu HIV/AIDS
- wykształcenie postaw akceptacji i tolerancji wobec nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS
- propagowanie zasad profilaktyki HIV/AIDS
- wskazanie na sposoby bezpiecznego zachowania, które wykluczają możliwość zakażenia się wirusem HIV.

Formy realizacji:

- Szkolenie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych wytypowanych na Młodzieżowych Liderów Zdrowia - kontra HIV. Udział w spotkaniu wzięło 15 osób.
- Wojewódzki konkurs „NIE DAJ SZANSY AIDS” na plakat pod tytułem „Uzależnienia sprzyjają HIV”. Konkurs kierowany był dla uczniów klas I, II, III szkół gimnazjalnych województwa wielkopolskiego. W etapie szkolnym udział w konkursie wzięło 86 uczniów, natomiast z etapu szkolnego do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie wpłynęło 5 prac konkursowych. Praca laureata pierwszego miejsca przesłana została na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Nagrody dla laureatów konkursu ufundowane zostały przez Urząd Miejski w Wolsztynie oraz Urząd Gminy Siedlec.
- „Bezpieczne Walentynki” - w dniu 12 lutego 2015 roku w Zespole Szkół Zawodowych w Wolsztynie, przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie we współpracy z przedstawicielem placówki p. Danielem Naskrentem, zorganizował prelekcję na temat HIV i AIDS. Działania kierowano do uczniów klasy czwartej. Każdy uczestnik spotkania otrzymał upominki w postaci podkładki pod napoje z hasłem „Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”, zakładki do książki oraz broszury informacyjnej – pozyskane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Uczestnikom spotkania przekazano także baloniki serduszka zakupione ze środków Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie.

- Obchody Światowego Dnia AIDS – w dniu 1 grudnia 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował obchody Światowego Dnia AIDS. Działania odbyły się w Wolsztyńskim Domu Kultury i połączone były z wcześniejszymi zmaganiem uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu wolsztyńskiego, nowotomyskiego oraz grodziskiego w Międzypowiatowej Olimpiadzie Wiedzy „Czy wiesz wszystko o HIV i AIDS?”. W olimpiadzie udział wzięli uczniowie klas drugich szkół ponadgimnazjalnych trzech powiatów – łącznie 30 uczestników. Podczas obchodów Światowego Dnia AIDS obejrzano przedstawienie o HIV/AIDS (przygotowanie przez uczniów Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Wolsztynie, Szkoły Tańca „Latina” w Wolsztynie oraz Państwowej Szkoły Muzycznej Pierwszego Stopnia im. Ireny Pfeiffer w Wolsztynie), wręczono nagrody i upominki laureatom i uczestnikom olimpiady oraz na znak solidarności z osobami żyjącymi z HIV i AIDS wypuszczono czerwone balony do nieba. W obchodach Światowego Dnia AIDS wzięło udział 141 osób. Sponsorami przedsięwzięć byli: Starostwo Powiatowe w Wolsztynie, Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu, Starostwo Powiatowe w Grodzisku Wlkp. oraz Pracownia Psychologiczno – Terapeutyczna „Neuro – Psycho – Soma” w Wolsztynie.
- Narada dla koordynatorów edukacji prozdrowotnej w placówkach oświatowo – wychowawczych – w dniu 8 grudnia 2015 roku w sali konferencyjnej Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie odbyła się narada dotycząca realizacji działań w zakresie profilaktyki HIV i AIDS. Działania kierowano do pedagogów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, którzy są koordynatorami działań prozdrowotnych w swoich placówkach. Udział w spotkaniu wzięło 20 osób.
- Krajowe Centrum ds. AIDS, Agenda Ministra Zdrowia objęło patronatem kampanię „HIVokryzja. Wyleczmy się”, realizowaną przez Fundację Studia Psychologii Zdrowia. Celem kampanii jest eliminowanie uprzedzeń wobec osób zakażonych HIV. Dlatego główny przekaz kampanii kierowany jest nie do osób zakażonych, a do osób zdrowych. Autorzy kampanii przekonują, że prawdziwym problemem, jest nie tyle sama choroba, którą można kontrolować lekami, co stygmatyzacja społeczna i dyskryminacja, która towarzyszy zakażeniu. Panuje bowiem przekonanie, że choroba ta dotyczy głównie osób z tzw. "marginesu społecznego". Według twórców kampanii hipokryzja wobec osób zakażonych wirusem HIV polega na tym, że pozornie są akceptowani przez społeczeństwo, jednak gdy przyznają się, że są chorzy - ludzie zaczynają się od nich

izolować, np. nie chcą z nimi pracować ani nawet podawać im ręki. W kampanii "HIVokryzja. Wyleczmy się" po raz pierwszy w Polsce swoje twarze pokażą ludzie żyjący z tym wirusem.

- W dniu 16 listopada 2015 roku Krajowe Centrum ds. AIDS, Agenda Ministra Zdrowia inaugurowało tegoroczną kampanię edukacyjną „Coś Was łączy? Zrób Test na HIV” podczas Europejskiego Tygodnia Testowania przypadającego w dniach 20-27 listopada 2015 roku. Kampania ma zachęcić do wykonania badań w kierunku HIV w celu poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechnić informacje na temat HIV/AIDS i sposobów zmniejszenia ryzyka zakażenia. Głównym celem kampanii „Coś was łączy? Zrób test na HIV” jest umożliwienie bezpłatnego i anonimowego wykonania testu diagnostycznego w kierunku HIV jak największej liczbie osób. Dzięki regularnie przyjmowanym lekom osoby zakażone mogą mieć dobrą jakość życia i mieć zdrowe dzieci. Osoba, która wie, że jest zakażona HIV, ma szansę zadbać o zdrowie swoje i swoich bliskich. Europejski Tydzień Testowania daje możliwość zjednoczenia się całej Europy w celu zwiększenia świadomości korzyści, jakie płyną z wykonania testu w kierunku HIV.

4.2. Działania wojewódzkie

4.2.1. „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

Celem programu było zwrócenie uwagi rodzicom i opiekunom dzieci uczęszczającym do oddziałów przedszkolnych i oddziałów „0” szkół podstawowych powiatu wolsztyńskiego, w jaki sposób powinni postępować aby umocnić zdrowie i zapobiec chorobom. Grupa docelowa to dzieci 5 i 6 – letnie – rozpoczynające naukę – zamieszkujące powiat wolsztyński oraz ich rodzice.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu.

W roku szkolnym 2014/2015 programem objęto 35 placówek oświatowo – wychowawczych - 1082 dzieci oraz 1085 rodziców i opiekunów.

Zasadnicze działania:

- Narady z dyrektorami szkół i przedszkoli – łącznie 35 placówek.
Narady miały miejsce od 16 września do 8 grudnia 2014 roku.
Łącznie udział w naradach wzięło 45 osób.
- Szkolenia indywidualne dla dyrektorów i koordynatorów programu w placówkach oświatowo – wychowawczych. Szkolenia zorganizowane przez przedstawiciela Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie, miały miejsce w placówkach oświatowo – wychowawczych, które wyraziły chęć realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015. Łącznie odbyło się 35 szkoleń indywidualnych, w których wzięło udział 38 osób.
- Podsumowanie realizacji programu – w dniu 26 maja 2015 roku w Przedszkolu w Chorzeminiu dla wszystkich dzieci, kadry przedszkola oraz zaproszonych gości starszaki przygotowały scenki dramatyczne na temat zdrowego stylu życia. Dodatkowo po występach dzieci dla grupy objętej programem (28 dzieci) przygotowano pogadankę tematyczną, dotyczącą treści zawartych w broszurce „Moje Dziecko Idzie Do Szkoły”. Łącznie udział w całym przedsięwzięciu wzięły 54 osoby. Adresatom programu za przygotowanie występów artystycznych i udział w podsumowaniu całorocznych działań przekazano upominki ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.
- Podsumowanie realizacji programu – w dniu 16 czerwca 2015 roku w Przedszkolu w Przemęcie, oddział zamiejscowy w Perkowie koordynator programu wspólnie z przedstawicielem PSSE w Wolsztynie podsumował całoroczne działania, dotyczące realizowanych zagadnień w ramach programu „Moje Dziecko Idzie Do Szkoły”. Zorganizowano pogadankę tematyczną oraz zajęcia warsztatowe. W przedsięwzięciu wzięło udział 18 dzieci. Uczestnikom spotkania przekazano upominki ufundowane przez Urząd Gminy Przemęt.
- Dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych- wszystkim placówkom realizującym program przekazano materiały informacyjno – edukacyjne dla nauczycieli, rodziców i opiekunów oraz kolorowanki dla dzieci.

Opierając się na informacjach otrzymanych od przedszkolnych i szkolnych koordynatorów realizujących program, jak również na podstawie bieżących wizytacji stwierdzono, że program na stałe wpisał się w działalność profilaktyczną realizowaną na terenie placówek i jest bardzo dobrze odbierany zarówno przez rodziców, jak i nauczycieli. Sporym atutem programu są materiały edukacyjne dla dzieci i ich rodziców.

4.2.2. Projekt „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Bezpośrednim celem Projektu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dietozależne na terenie województwa wielkopolskiego.

Celem ogólnym Projektu jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce.

Grupą docelową są uczniowie oddziałów „0”, rodzice dzieci uczęszczających do oddziałów „0”, uczniowie gimnazjów oraz ich rodzice.

Program realizowany jest od stycznia 2009 roku, natomiast od kwietnia 2011 roku ma miejsce kontynuacja – utrzymanie Projektu w placówkach oświatowo – wychowawczych, która będzie trwać do maja 2016 roku. Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja – Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu.

Zasadnicze działania:

- Szkolenie dla młodzieży gimnazjalnej na poziomie powiatowym - szkolenie odbyło się w dniu 23 czerwca 2015 roku w Gimnazjum im. Krzysztofa Żegockiego w Kęźbówie. Udział w spotkaniu wzięło 15 osób.
- Festyn zdrowotny dla dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej nr 1 w Wolsztynie – festyn zorganizowano dnia 8 czerwca 2015 roku. W przedsięwzięciu udział wzięło 64 uczestników, którzy uczestniczyli w zabawach przygotowanych przez szkolnego koordynatora programu w placówce. Wszystkie dzieci za udział w przedsięwzięciu otrzymały gadżety ufundowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu.
- Festyn zdrowotny dla dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej nr 5 w Wolsztynie – festyn zorganizowano dnia 18 czerwca 2015 roku. W przedsięwzięciu udział wzięło 56

uczestników, którzy uczestniczyli w zabawach przygotowanych przez szkolnego koordynatora programu w placówce. Wszystkie dzieci za udział w przedsięwzięciu otrzymały gadzety ufundowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu.

- Konkurs plastyczny pod hasłem „Bądźmy zdrowi” kierowany dla uczniów szkół gimnazjalnych powiatu wolsztyńskiego - informację o konkursie przesłano do 13 szkół gimnazjalnych (100% szkół gimnazjalnych realizujących projekt). W etapie szkolnym udział w konkursie wzięło 250 uczniów, natomiast do etapu powiatowego do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie wpłynęło 9 prac konkursowych, z których komisja konkursowa wyłoniła trzech laureatów. Praca zwycięzcy etapu powiatowego została przesłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu na etap wojewódzki. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu.

4.3. Inne działania realizowane w 2015 roku.

„Światowy Dzień Zdrowia”

W związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia podejmowane były liczne działania. Grupą docelową byli mieszkańcy powiatu wolsztyńskiego, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szkół wszystkich typów, pacjentów przychodni lekarskich, czytelników prasy lokalnej oraz internautów. Realizacja przebiegała dzięki wsparciu koordynatorów działań prozdrowotnych na terenie placówek oświatowych i ośrodków zdrowia oraz pielęgniarek do spraw higieny szkolnej. Hasłem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2015 roku było „Bezpieczeństwo żywności”.

Zasadnicze działania:

- konkurs plastyczny na plakat pod hasłem „BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI”. Działania kierowano do uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Wolsztyński (3 placówki oświatowo – wychowawcze). Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wolsztynie wpłynęło 7 prac konkursowych. Nagrody dla laureatów ufundowane zostały przez Starostwo Powiatowe w Wolsztynie.

- w dniu 10 kwietnia 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie (Stanowisko Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia) zorganizował w Gimnazjum nr 2 w Wolsztynie prelekcję na temat „Bezpieczeństwa żywności). Do współpracy zaproszono przedstawicieli Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku. Po prelekcji odbył się quizie wiedzy, w którym udział wzięło 18 uczniów, spośród których komisja konkursowa wyłoniła laureata. Nagroda dla zwycięzcy ufundowana została przez Urząd Miejski w Wolsztynie.
- w dniu 15 kwietnia 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie zorganizował w Szkole Podstawowej w Karpicku prelekcję z okazji Światowego Dnia Zdrowia, natomiast wychowawca klasy trzeciej – objętej działaniami przygotował zajęcia praktyczne dotyczące tematyki bezpieczeństwa żywności (uczniowie przygotowywali zdrowe kanapki z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa żywności). Uczniowie za udział w przedsięwzięciu otrzymali upominki ufundowane przez Urząd Miejski w Wolsztynie.

Konkurs Rak piersi

W okresie od 1 do 31 października 2015 roku ogłoszono konkurs fotograficzny pod hasłem „Dbam o swoje piersi”, którego celem było zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości kobiet na temat znaczenia samobadania piersi oraz wykonywania regularnych badań profilaktycznych, a także włączenie partnerów kobiet w działania na rzecz profilaktyki raka piersi. Organizatorem działań była Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Poznaniu - Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Partnerami konkursu byli: Wielkopolskie Centrum Onkologii - Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi, Przewodnik Katolicki oraz Federacja Stowarzyszeń Amazonki. Działania kierowano do osób pełnoletnich zamieszkałych na terenie województwa wielkopolskiego. Regulamin konkursu przesłano do następujących placówek: urzędy miast i gmin, starostwo powiatowe, Stowarzyszenie Amazonki, placówki oświatowo – wychowawcze, placówki służby zdrowia, redakcje gazet lokalnych. Regulamin konkursu zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie.

4.4. Współpraca z innymi instytucjami

W 2015 roku w ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia współpraca prowadzona była z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi instytucjami wspierającymi zadania z zakresu ochrony zdrowia. Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie pozyskał środki finansowe oraz nakłady rzeczowe na działalność informacyjno – edukacyjną od następujących instytucji:

- Starostwo Powiatowe w Wolsztynie
- Urząd Miejski w Wolsztynie
- Urząd Gminy Przemęt
- Urząd Gminy Siedlec
- Pracownia Psychologiczno – Terapeutyczna „Neuro – Psycho – Soma” w Wolsztynie.

Łącznie w 2015 roku pozyskano 6305,81 zł oraz 3 tablety, 43 kubki, 63 długopisy, 63 notesy z długopisami, 43 torby, 20 podkładek pod telefon, 3 parasole.

Oprócz tego w 2015 roku przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Wolsztynie podjął współpracę z:

- Komendą Powiatową Policji w Wolsztynie – w ramach realizacji szkoleń, prelekcji, happeningów i akcji profilaktycznych
- Powiatową Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Wolsztynie – w zakresie realizacji szkoleń na temat uzależnień
- MAKS - MED. Sp. z o.o. Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Zespół Specjalistycznych Poradni Lekarskich w Wolsztynie - w zakresie realizacji i prowadzenia przedsięwzięć prozdrowotnych
- Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Wolsztynie - w zakresie realizacji i prowadzenia przedsięwzięć prozdrowotnych
- Zarządem Rejonowym PCK w Wolsztynie - w zakresie realizacji konferencji, konkursów i olimpiad promujących zdrowy styl życia
- Wolsztyńskim Domem Kultury – w zakresie bezpłatnego udostępnienia sal na organizację Międzypowiatowej Olimpiady Wiedzy o Zakażeniach Wirusem HIV i Chorobie AIDS „Czy wiesz wszystko o HIV i AIDS?” oraz obchodów Światowego Dnia AIDS

- Gminnym Centrum Informacji w Wolsztynie – w zakresie bezpłatnego udostępniania sali na organizację szkoleń, porad, konferencji itp.

Darmowa jest także publikacja informacji w 4 redakcjach gazet lokalnych.

Podczas realizacji Międzypowiatowej Olimpiady Wiedzy „Czy wiesz wszystko o HIV i AIDS?” współpracują ze sobą: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wolsztynie, Nowym Tomysłu oraz Grodzisku Wlkp.

5. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego polega głównie na sprawowaniu nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców powiatu przy zajmowaniu stanowisk dotyczących projektów dokumentów, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sprawowaniu nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny środowiska dla mieszkańców powiatu przy wydawaniu opinii w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, sprawowaniu nadzoru pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych, jakie powinny

spełnić pomieszczenia, w których są udzielone świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane – przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji.

W 2015 roku wydano:

- 18 postanowień dot. uzgadniania o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w myśl art. 77 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.)
- 40 opinii w drodze postanowienia dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowych
- 1 opinię w drodze postanowienia dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- 27 opinii w drodze postanowienia dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu, w tym 1 o konieczności sporządzenia raportu
- 33 opinie sanitarne dotyczące dopuszczenia obiektu budowlanego do użytkowania, w tym negatywnych 0
- 133 decyzje dotyczące innych spraw, w tym decyzji płatniczych 101

Przeprowadzono 65 kontroli i wizji lokalnych

6. Podsumowanie

W 2015 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wolsztynie przeprowadził ogółem 1654 kontrole sanitarne, na podstawie których wydał 793 decyzje administracyjne, w tym:

- 296 decyzji merytorycznych,
- 497 decyzji płatniczych.

Wydano także 3 postanowienia i 29 tytułów wykonawczych. Nałożono 69 mandatów karnych, na łączną kwotę 9 600,00 zł. Spraw do sądów nie kierowano.

Opracowała:

KRYSTYNA WYRWA

Młodszy Asystent -

Stanowisko Pracy do Spraw Organizacji i Statystyki